

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

308214

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

VOL. I.
సంపుటము ౧

చెన్న పట్టణము 1914 వం జూన్ నెల 22 వ తేది సోమవారము.

సంపాదనామకం వత్సర ధ్యేయ నిశాన చతుర్థకం.

No. 71
సంచిక ౭౦

శ్రీమదాంధ్రవచన మహాభాగవతము.

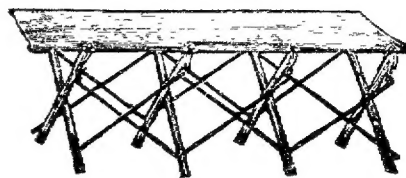
మే మిదివఱకే పటములను జేర్చి మృదుమధురమైన శ్రీమద్రామాయణమును ప్రకటించుచున్నారను వినియుందురు అది ఇప్పటికి సంపూర్ణమాయెను. అక్షరకారముననే సంస్కృతము నందు వ్యాసప్రసాదమైన శ్రీభాగవతమును మిక్కిలి తేటగా నీటుగులుకుజేల్చి ముద్రించుచున్నాము. ఇందు శ్రీధరీయము, తిలకము, మునిభావప్రకాశిక పీఠరాసువీయము అనేది వ్యాఖ్యలయందుగల విశేషాంశమును ఆయాస్థలములందు జేర్చించియున్నారము. ఈగ్రంథమును క్రొత్త రీతిలో చిత్తపై జూన గట్టిగానుండు కాగితములపై నచ్చుత్తింపుచున్నారము. భాగవతోత్తములందఱును ఆదరాతిశయమును జూపి కాలవిలంబమును జేయక చందాదారులుగఁ జేరి మాకుత్సాహము గలిగింతురని యుద్విహ్వలమైనాము.

శ్రీభాగవతము పదము-ప్రథమభాగము, కాలిక్వైండు ప్రథమ, ద్వితీయస్కంధములు. చందాదారులకు ౧౦౦ ద్వితీయభాగము, తృతీయ, చతుర్థస్కంధములచేరి ౧౪౦ తృతీయభాగము ౧౪౦ శాశ్వతపుస్తకములకు రహితములుచేరి పై వెలలకు పంపబడును.

ఉత్తరరాగా మణము-కంకంటి పాపరాజప్రణీతము దశసరికాగితములు కాలిక్వైండు ౧౪౦ డిజిటల్ నిక్కిలి దశసరికాగితములు గిల్లుపేరు ౨౪౦ శ్రీకృష్ణకృష్ణమృతము-మూలకావ్యములు, ఆంధ్రజీవాతాత్మ్యవిశేషములతోను ఆంధ్రవద్యములతోను, కాలిక్వైండు గిల్లుపేరు ౧౪౦ అమరకోశము-త్రికాండము సజీకము, ఇంగ్లీషు అర్థముతో ౧౪౦ ఆంధ్రనిఘంటు-త్రయము- ఆంధ్రనామసంగ్రహము ఆంధ్రనామశేషము సాంబినిఘంటువు) ౪౪౪౪, దశసరికాగితములు; కాలిక్వైండు ౦౧౨౦ ఆంధ్రవ్యాకరణసంగ్రహము దశసరికాగితములు ౦౨౦౦ గజేంద్రమోక్షణము-సజీకా తాత్పర్యము, కాలిక్వైండు ౦౪౦౦ రుక్మణీకల్యాణము-సజీకాతాత్పర్యము, కాలిక్వైండు ౦౪౦౦.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ ఆండ్ కో, ఆనందామెన్, మద్రాసు.

ఇది వాణిజ్యమంత అభివేదిక సాంజో అంత అభ్యుద్ధికరముకలది.

ఇండియన్ క్యాంపుకాట్.

ఈ క్యాంపును దత్త మంచము 1000 పానుల ౨౪పురు ధరించగల. 6 అడుగుల 4 అంగుళముల పొడవు, 2 అడుగుల 6 అంగుళముల వెడల్పు, 4 అడుగుల ౪ అంగుళముల టైలు.

మంచము ధర 9-8-0 మంచము మడిచినప్పుడు 2-0-0 దోమతెర 5-12-0 దోమతెర కట్టలు 2-0-0

ఈ సామాను అన్నింటితో పూర్ణము 18-8-0.

లండను ప్రేరింగు కంపెనీ,
87/88 చార్లెస్ బాబుస్ట్రి, మద్రాసు.

LONDON TRADING CO.,
37/38 Rattan Bazar Road, Madras.

గ్రంథ ప్రచురణములు.

ఆంధ్రభాషయందు ప్రచురింపబడు ముఖ్య గ్రంథములు పండితులచే జక్కిగా విమర్శించబడి భాషాభ్యుదయమునకును జ్ఞానాభివృద్ధికిని దగిననాధనములు సూచించబడును.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

ప్రతివారము వేలకువేలు విక్రియము.

సీసా 1-3 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోల్చి శాపును.

పార్శ్వపునెప్పుల బారిదోలును. పోల్లపోగొల్పి

వనమూలికలచే హిందూదేశమునకు

అయ్యుచేయబడు మంచమిందున్నది.

సువాసనగలిగియుండును. శ్లేషము.

దీనిని విదేశములలోకూడ వాడవలెను.

పంచభాషాచిట్టి చూచికొనిన కేళిలో నయినది.

దినపత్రిక

—(౧)—

౨డినము 10 పుటల విషయమును.

చందా సం॥ నకు రూ. 12-0-0.

6 మాసములకు రూ. 6-4-0.

3 మాసములకు రూ. 3-4-0.

1 మాసమునకు రూ. 1-2-0.

పత్రికయం దీక్రింది విషయములుండును.

ఆంధ్రోద్యమము.

ఆంధ్రోద్యమభ్యుదయమునకు సాధనభూతములైన రాజ్యాంగ నియమాలు, విద్యావ్యాపనము, వ్యవసాయవాణిజ్యవ్యవస్థలు, భాషాభివృద్ధిమొదలగు సజీవోద్యమము లీపత్రికయందు స్వతంత్ర విధమున విపులముగ విమర్శింపబడును.

వార్తా వళి.

అంధ్రోద్యమము, కుమారగోష్ఠి ౨, ౧౧, విజేడబ్బీ 1-3 వెల రూ. 0-8-0 ముద్ర. 8... 3.08 సకాల ఉత్తైలము పొడలు, ఇంధ్రోద్యమము... 7.15 సకాల కుమ్మలకు రాయటకు ఉపయోగి... 8... 18.16

చుండుకు నూనె.

వేల సీసా 1-3 రూ 0-6-0 వి. పి. సక

ఈ నూనెనురాచిన చుండు,

జిల, గోకుళు వుండు మొదలగు విషయముల దీనివలన తెలుసుకలకు హానిగల్గు చిత్రపటము బెరుగ గలవు.

అమృతాంజనము డిసో, 10⁹, ౨.

అమృతాంజనము డిసో, నెం. 9.

దా జ్యోతి గ వ్యవస్థలు.

నిరంకుశాధికారమును తగ్గించుటకును ప్రజాతంత్రమును వృద్ధిచేయుటకును సాధనభూతములైన గ్రామవ్యవస్థలు, స్థానికపరిపాలనావ్యవస్థలు, రాష్ట్రీయవ్యవస్థలు, సార్వభౌమికపాలనావ్యవస్థలు, శాసనసర్వరాజ్యసభల వ్యవహారములు నుచితరీతిని స్వతంత్రవిధమున దీనియందు జచ్చింపబడును.

మత సాంఘిక చర్చలు.

జాతిమతపక్ష పాతమునుబూనక సకలమతావలంబులును, అన్నిజాతులవారును, భిన్నాభిప్రాయములను గలవారును సభివృద్ధినిబొందుటకుదగిన యుదారభావములును నాదర్శములును నిష్పక్ష పాతబుద్ధితో వ్యక్తీకరింపబడును.

హైకోర్టు తీర్పులు.

జనోపయోగములైన క్రొత్త హైకోర్టు తీర్పులు, బోర్డునిర్ణయములు, క్రొత్త చట్టములు, ధర్మశాస్త్రమునకు సంబంధించిన ముఖ్యాంశములును పత్రికయందు విరళముగా వెలుపబడుచుండును.

వ్యవసాయవాణిజ్యములు.

వ్యవసాయశాఖవారు చేయు విమర్శనలు, స్వదేశపరదేశముల లోని నవీన వ్యవసాయవ్యవస్థలు, యంత్రసాధనములు, లాభకరమైన వర్షియ వ్యాపారములు, పరవతి సంఘములు, నానివలన గలుగులాభములు బహుధరలు మొదలగు విషయములు విరళముగా వెలుపబడును.

గ్రామ వ్యవస్థలు.

గ్రామముల సుఖస్థితి కినసరమైన గ్రామపరిపాలనము, పంచాయతీసభలు, పరవతి సంఘములు, గ్రామపారిశుధ్యము, వైద్యసహాయము, విద్యావ్యాపనము మొదలగు విషయములు చర్చింపబడును.

నామా:—ఆంధ్ర పత్రికాకార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మద్రాసు.

ఈ పత్రికను పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మద్రాసు.

గుంటూరు జిల్లా సంఘమునకు సంచార కార్యదర్శి కావలెను.

28వ గుంటూరు మండల శాసనసభ తీర్మానము. నమ సరించి గుంటూరు జిల్లా సంఘమువారికి సంచార కార్యదర్శిని వెంటనే యేర్పరుచుటకు నుద్దేశించినారు. స్వల్ప వేతనము మీద దేశేశేన చేయనిచ్చగలవారు ఏమదనభావమును వెంటనే బంపవలెను. దనభావములను లాంఛనభావములను శాంధ్రభావములను కొంతపాండితి కలవారై యుండవలయును. సంచారము చేయుటకు దేహదాహ్యముండవలెను. పరిశ్రమలో గృహధర్మములను, క్రేష్టులను గోపాలకృష్ణగోకాారి దేశేశేనకమాజమునందర్శనము జూరిన, లెలుగువానికి నెలకు రు. 100 ఇయ్యదనుగును. ఉద్యోగులు దామెంతి వేతనముకు కేసునది వారిదనకు దేశేశేనలో చేసినప్పటి, వయస్సు, విద్యాస్థితి వివరముగ వ్రాయవలయును.

వింజమురి భావనాచార్యులు.
గుంటూరు

వార పత్రిక

చందాదారుల కృత్యవివరము. 2-8-0
ఈపత్రికయొక్క యుపయోగము చదివిన వారలకు దెలిసియే యున్నది.
ఇంతవరకు నీపత్రిక సంగతి నెరుగని దేశభాషాభిమానుల నందఱుననుమూనా పత్రికను దెప్పించవేమచున్నాము.
తెలుగు పత్రికల యందెల్లను నెక్కువ వ్యాపకముగల వారపత్రిక.
భూలోక వార్తలను వ్యవహారములను దెలిసికొనుట కిది శ్రేయ పత్రిక.
దినపత్రిక యక్కడలేని వారలకు వారపత్రిక సంపాదకు చుండును
ఆంధ్రపత్రిక జహంగీరుపేథి మదరాసు.

మోహినీ తైలము.

5 తులముల నూనెగల సీసా 1-కి వెల 0-12-0 లు.

స్త్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

మెదడుకు చలువజేయును.
కండ్లకు చలువజేయును.
వెండ్రుకలు పెరుగును.
వెండ్రుకలు రాలకుండును.
కండ్లకు నునుపు చేయును.
మనోహరముగా మారును.
సువాసన గలిగి యుండును.
వేలకు వేలు
సీసాలు విక్రయము.
తప్పక కొనుట యుక్తము

ఇది మనోహరము జేయు విద్యార్థులు, స్త్రీలు, ఉద్యోగములు మొదలగు వారికి సుఖనిద్ర, విశ్రాంతి నిచ్చును. సుందరమోహనములకు ప్రాపకు కురులను మనోహరముగ బెంచి కాపాడును. ఒకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు. అమృతాంజనము డి.పా. 108, ఫ్రేరింగ్స్, బొంబాయి. 9, జహంగీరు పేథి, మదరాసు.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులు,

ఆయుర్వేదాశ్రమ గ్రంథమాల.

విక్రయమునకు సిద్ధముగనుండు గ్రంథములు.

1. మాధవనిదానము:—సకలరోగములను గుర్తించుటకు వైద్యులకు మిగుల సుపయోక్తముగ. గ్రంథము. వెల 2-0-0
2. పథ్యాపథ్యము:—ప్రతిరోగమునకును పథ్యములను అపథ్యములను అగు వస్తువులను బోధించును. వెల చందాదారులకు 0-12-0 ఇతరులకు 1-0-0
3. ఆయుర్వేద పరిభాష:—మండల జేయుటకును వానిలోగల వస్తువుల భేదముల దెలిసికొనుటకును వాని తానికల నిర్ణయించుటకును ఉపయోగించు నిట్టిగ్రంథ మిది వరకు లేదు. వెల చందాదారులకు 1-2-0 ఇతరులకు 1-8-0
4. అగస్త్యవైద్యము:—దక్షిణదేశపు వైద్యసాంప్రదాయముల దెలుపును. వెల చందాదారులకు 0-3-0 ఇతరులకు 0-4-0
5. వస్తికర్మ:—పిచికారిజేయు విధమును దీనివలన బోవువ్యాధులను దెలుపును. చందాదారులకు 0-3-0 ఇతరులకు 0-4-0
6. శల్యశస్త్రము:—దానినభ్యసించుక్రమము, శస్త్రచికిత్సా స్వరూపము, మొదలగు వానిని దెలుపును. చందాదారులకు 0-3-0 ఇతరులకు 0-4-0
7. ఆయుర్వేదము:—ఆయుర్వేదముయొక్క ప్రాచీనత అందలి భేదములు, మొదలగు వానిని విపులముగ దెలుపును. వెల చందాదారులకు 0-3-0 ఇతరులకు 0-4-0

N. B. మాగ్రంథమాలలో ముద్రితము లైట్టియు కాబోవు నట్టియు, గ్రంథముల నన్నిటిని కొనువారు చందాదారులుగా నెంచబడుదురు. అట్టివారు దరఖాస్తుతో 0-2-0 పంపవలెను. లేదా, పి. పి. తో వసూలుచేయబడును.

ప్యాకింగ్ పోస్టేజీకర్పులు కొనువారే భరించవలయును.
వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులు,
ఆయుర్వేదాశ్రమం. బాల్టిల్డ్, మదరాస్.

కండ్లకు చలువజేయును.

మెదడుకు బలమిచ్చును.

ఎండవేడిమి దెలియకుండుటకు పాయ మేమి.

అమృతాంజలక తైలము.

ఇది యేమి జేయగలదు.

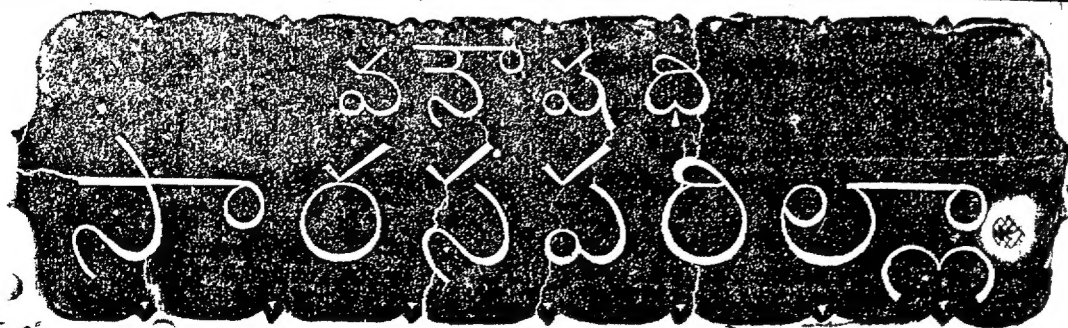
తలపోట్లను, తలనొప్పులను, మెదడునందలి వేడిమిని, అన్ని విధములగు తలనొప్పులను, నిజముగ అనేకులకు మాన్పినది. విద్యార్థులకు యోచనా పరులకు ప్రాణమిత్రము.

వెల బుడ్డి 1-కి రు. 0-12-0. బుడ్డి 12-కి రు. 8-0-0.
ప్యాకింగ్ పోస్టేజీ వేరు.

కోరువారికి క్యాటలాగు లుచితము.

వైద్యరత్న పండిత. డి. గోపాలాచార్యులు,
పి. పి. యస్., పి. యమ్. బి.,
ఆయుర్వేదాశ్రమం, మదరాస్.

అధికముగా గోరువారు సమాపముగ లైలు సెపెక్ దెలుపవలెను.

ఇది దేహమునందున్న నైర్దుగ్ధములను మాయ సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్ళపోట్లు, పాతనాయువుపోట్లు, రసపట్లు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్నిరోగములను దీనివలన గురుగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాశితంతువులకు పుష్టినిగలిగించును నైర్దుగ్ధమును ఆచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.
మందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండుసీసాలు డేనే శరీరము బాగుపడును.
సీసా వెల రు. 1-4-0.

డి. బి. సావంత్, ౧౪౪. ఫననవాడి. సం. ౨. బొంబాయి
Mr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2. Bombay.

విజ్ఞాపనము.

చందాదారులు అడ్డెసులు వగయిరా మార్పులకు యుత్తరములు వ్రాయునప్పుడు పత్రికలు మాకు చేరలేదని వ్రాయువారు ఏయే తేదిల పత్రికలు చేరలేదో వ్రాయనియెడల జవాబు లొసంగుటకు నీలులేదు. గాన పత్రిక గాని తేదిలు స్పష్టముగా వ్రాయవలయును.

తాము దినపత్రిక చందాదారుల, వారపత్రిక చందాదారుల వాసినయెడల చాలసులువుగా నుండుటయేగాక వారికి జవాబులు త్వరగా నొసంగబడగలవు. వారిపేరవచ్చు పత్రికలమీద ముపించిన పేరును నెంబరుతోగూడ చించి పంపియెడల మాకు. పని అతిసులభముగాన, అచేయుటకు వేడబడుచున్నాము.

కొందఱు విలేఖకులు కాగితము రెండు ప్రక్కలును జిలుగుగా వ్రాసి పంపుచున్నారు. రెండప్రక్కలు వ్రాయుటలో ముద్రణాకార్యము మిక్కిలి కష్టమగుచున్నది. కావున దయయుంచి విరళముగా కాగితమునకు ఒకవైపుననే వ్రాసి పంపుదురుగాకయని ప్రార్థించుచున్నాము.

[ఆం. ప. సం.]

సత్యముగా మోసముకాదు.

గుణపదనిచో ద్రవ్యమును ఖండితముగా తిరిగి యిచ్చెదము.
ఒకానొక ఘోషయ మహాత్మునిచే చేయబడిన మేహధ్వంసని గజకేసరిమాతలు.

ఈ ఉష్ణవాయువు, మేహసంబంధ ప్రణాళిలు, మొదలగు మేహసంబంధముల వ్యాధులు, ధాతు నిర్మయండుట, దేహబల హీనత మొదలై యిచ్చి దేహోగ్యము, ధాతుపుష్టి సంభోగములు పరి. సీసా 1-కి క్రయం రు. 2-0-0.
దేహశుశ్రిగాదు యిచ్చి:—ఈ ఔషధమును సేవించినచో దేహముచిక్కిచిరు గాన బలహీనత, అజీర్ణము, అగ్ని మారద్యము, నరములమును నెమెదలగున వినివారణయై, జ్వర శక్తి, నరములములలోని వ్యధిదేహపుష్టి, భావకశక్తి కలుగును. విద్యార్థులకు, స్త్రీ ప్రతీకాక ఉపయోగకరము. సీసా 1-కి క్రయం రు. 2-0-0.
గోష్ఠభాక్తు:—వరమకం సిద్ధాంతులు, మావిలాసము. స్త్రీ పురుషులు, వరమకం సిద్ధాంతులు, hangir Street హరపహల్లి, (బుల్లిబిల్లి)

1914 సం॥ జూన్ నెల 22 వ తేది

రానున్న వి.

ఈ తేసులలో కొంచెము మార్పుండును.

1914 సం॥ జూన్ నెల 21 వ తేది

మిగిలినచోట కొంచెము తగ్గినది. బంగాళాఖాతముయొక్క ఉత్తరమున వాయుభారము కుంగినట్లు కనుబడుచున్నది.

విదేశములందలి సకలసామ్రాజ్యమునకు, భగవద్భిక్షువున గా
వ్యవృత్తులు, మన్యవృత్తులములు, కరవు, వేగు, ప్రపంచాధీశు
లు, శ్రోత్రీభులు, పురులు, సాములు, గల యొకానొక
మని భావము; గాని, యిట్టి విదేశీయులలో, బంధు
రతత్వము భావసామని తెలిసినవారి సంఖ్య ఇంత
జీవహింస, జీవభక్షణమే ప్రధానముగాగల యొక
వెదారియందు, భగవద్భిక్షువున నీయసహాయ శక్తిగల్గున.
అను నభియమునంగి మన శత్రుములుగ జే
వంటిది. ఇందుది శత్రుత్వము పొంది, యీయ శత్రుమువాగు
కొట్టి తమ నాగరికత భావయభావముల నయినను
యాభావములుగ జేసికొని పాటు యొగి (ప్రతిభిన్ని యని
ని సమద్రము విధుగాని రాకుండ
యా పట్టులా తెలియజేయబడినది.

యాటంకములను, అపాయములను బొందకుండ, జయవర్ధిమా దేశమందు, జీవించి వృద్ధిసోండుమును. సాధారణముగా దేశమధ్యభాగము దెన్నెనందలమెట్లు ప్రయాణము చేసినను “పశుపాదానివారణ సంఘమువారి” (ఎస్. పి. సి. ఎ) కొక మాదైన జంతుపాదవిషయమున కిర్యామ చేయవలసిన యవసరము కలుగక పోవచ్చును. మనుజునకును, తత్పరిచయలగు జంతు కొటికిని గల యన్యోన్య సంబంధ విషయమున, హైందవులిదివరకే నొక ధర్మశాస్త్రమును వృద్ధిలోనికి దెచ్చియున్నారు. జంతువుల బాధ్యతలనుగూడ, వానిచేయు పనుల నామోదించి కృత్యాలగు వీరలు గుర్తెగియున్నారు. జంతువుల నచేతములగు యంత్రములనువలె గాక, సచేతములయి సుఖఃఖాగుల గుర్తెగువానికిం దగినట్లు మన్నింతురు. వాని మనః ప్రకృతుల జక్కగ తెలిసికొని, వాని తేమను నకు దగినరీతిని గని పెట్టెదరు. ఈ విషయమున హైందవులు మితము నభిక్రమించి ప్రవర్తించునని చెప్పినను చెప్పవచ్చును. మనుజుల స్వాతంత్ర్యము, బాధ్యతల విషయమున కంటే, జంతువుల స్వతంత్రత తాము సంతోషమున వీర లెక్కువ జాగరూకులయి యుండుదురు. కాని, యన్య భామరచి యలక్ష్యముచేయ దగిన ధర్మసత్యమును బ్రతిపాదించుటకై యీ రీతి పక్షపాతము కొన్నిచోల ధర్మమౌనమున దనసరమై యుండును. ప్రస్తుతము, జంతువిషయమున మనుజు కొటి మొండిగను, చపలముగాను, క్రూరుగాను నుండుట నలన, నిట్లు నొక్కిచెప్పట వారిదోషముల నివర్తింప జేయుటకు కారణమై యుండవచ్చును. హైందవు లొకచో పాద పడినను, వారు క్రమపక్షముననే పొరబడు చున్నారు.

భారతీయులయం దుదార ధర్మబోధియనది క్రీ.శ. 400 సం॥ము లంతకుముందే యారంభమాయెను; అది యప్పటినుండి యెచ్చిన్నముగ నీయరువదియైదు శతాబ్దములను సాగివచ్చుచునే యున్నది. పరంపరాగత భావములు, దేశాచారములు, శాస్త్ర సిద్ధాంతములనునవి పరస్పర పోషకములయి, యీ లోకముం దిక నెచ్చటను గనరాని సాంఘికగుణ విశేషమును గల్పించినవి. హైందవు దగువానికి జంతువుల యందలి ప్రేమ, జన్మయందే యేర్పడియున్నది; ఉదారత యనునది, మనముచేతను వితర్కము చేతను హృదయ నీయందు జనితమైకభావము గాదు. హైందవ సంఘమున జన్మించిన మాత్రముననే యిట్టి యధికార మేర్పడియుండును. ఉదారాదర్శపరిపూరితమగు నావరణముందు బెరిగి పెద్దవాడగు చుటచేత, నట్టివాని కుద్దసంస్కారములకు జంతుహింస యనునది యసహ్యకరముగ నుండును.

తక్కిన దేశములకంటె నింతముందుగ నీదేశమునం దిట్టి యుదాభావము లభివృద్ధి నొందుటకు ననేక కారణములు గలవు. దృశ్యప్రపంచరూపియైన ప్రకృతియే కనుక, భౌతికభావమునను వానిని బోధించునదై యుండెను. ఈదేశము కొంత యుష్ణముగలదైనను, దీనియుష్ణత దహించుకొని పోవునంతటి తీవ్రముగలదికాదు. ఉష్ణమును, ఆగ్రతయునుగల భూములందు, శీతాధికములగు నుత్తరప్రదేశములకంటె, ప్రకృతి యనుకూలస్వభావమును గలిగియుండును. శీతదేశములందన్ననో, ప్రకృతి మనుజునకు మిత్రమునటకంటె విశేషముగ శత్రువే యనదగియుండును. గాని యుష్ణదేశములందు యిట్లు వెలువడిన గన్పట్టెడి సౌందర్య మిటువంటిదని మాటలచే వర్ణింపనవికాదు. ప్రభాతమునది స్వతేజః పుంజ ప్రసాదముచే జీవరాసులకెల్ల ప్రాణోదయంబు గలుగజేయును. పక్షులు గవాక్షములం దాడుచు వాడుచు మాధుర్యోపేత లగు జీవస్వరములచే నలనులనెల్ల జడతావిముక్తుల జేయును. నదులు సదాశుభ్రములను స్నానయోగ్యములగుట, నాచ్ఛాదిత సహాయమునకలె గాక, నిస్సంశయముగ జగ మెల్లదను జూచుచుండ నిండువెలుగున స్నానమాచరింపనగు. సంతోషము పొడవునను చెల్లు రసభరితములగు ఫలములచే నమ్రములయి, వాని కొమ్మలయందు నివసించు ననేక పక్షిసంతానములకు స్వాగతమైయుండును. ఉద్యానము లన్యోన్య మిత్రములగు సౌందర్యములచే సువాసితములై యుండును. ఎచట

ను ప్రవృత్తు లనేకములు. భక్తదాగువాడు ప్రేమచుందు కమల కదంబ మల్లికార్జున సన్నిచును; క్షీణభలందును నిమగ్నితులకు ప్రవృత్తులములేసి చక్కలు బాజాలతోను చామంతలతోను దేహాన్ని కవిచనాకకాలముగ, నడచుచున్న చాపట్టెదరు. వృక్షము లలసటకొంది యిట్టి సౌందర్యం గని విశ్రేమింప

పాత్రములుగ వీనియోగించును. మరియు బుట్టుటగ గూడ నెల్ల నగును. కోకిలారతార యధరస్యన పూరితోచాన్యన యగు నీ (పుణ్య) భూమియ దు బతులు నిత్యగాయకులై యుండును. ఈపక్షి మిత్రము లెప్పుడును, మనయంద్లయందు స్వేచ్ఛాగమన గమనాధికారమును, వహించియుండును. చిటకలు, పావురములు, పిచ్చికలు, (కాకులును,) నునయంద్ల చూరులందును కప్పలందును నిల్చియుండ బటమారు చూచుచుండును. మయూరముయొక్క ప్రస్ఫుటవర్ణోపేత మగు పింఛము దృక్పథమున నాశ్చర్యసంబరములగు నింద్ర శరాస్వన కళల నీనుచుండు అణ్ణములందు హరిణములు భయము లేక గ్రీడాతత్పరత నాడుచు గంతులవేయుచుండును. ప్రతియంటను పన్ను విధించినకై కడి, యరటిహోసంగు పండను రోట్టెలను వైకొనుచు, మర్కట సమూహము లిండ్ల వేరబడి సంచరించుచుండును. మనుష్యుని కొరకై వృషభములు పొలము దున్ని యును, గోవులు ఊరముల నొసంగియు నుష్ణవేంచుచుండును. అధముగ నెంచబడు వరాహముగూడ థెంటు మొదలగునాని లేకుండచేసి భూమిని బరిశుద్ధముచేయును. క్యానము రాత్రుల యం దింటికాపరిగ నేవజేయును. ఈ రీతిగ, బ్రకృతి మనుజునకు ననేకవిధములుగ, నాడ్లద జనకము, నుపయోగకరముగ నున్నది. ఎప్పుడో తన భూరావస్థలందు, నీటిముంపులు తుపాకులు, పిడుగులు మున్నగువానివలన, మనుష్యునకు గల్గించునష్టముకంటె, తానెల్లప్పుడు జేయులాభమే యనేకగుణము లధికము. అద్దేబెకోప మేప్పుడో సకృతు. ఆమె ప్రసన్న స్వేదమున్ననో, వదనంబున నేప్పుడు సాట్లమాడుచుండును. కావుననే, మనుజు డామెను మాతృదృష్టిని ప్రేమించనేర్చును.

శీతాధిక దేశములందు, మనుజునకు సమస్తమును వేరొక రీతిని గన్నట్లును. అనవరతము కష్టకారణముగను బ్రాణాహాయకరముగ నుండుటందేసి, యీ ప్రదేశములందు బ్రకృతియెడ మానవుడు ప్రతిపక్షియై యుండకతప్పదు. కర్మము, వడ్డగండ్లు, పొగమంచు, ననునాని యన్యములనుండి యాత్మరక్షణము చేసికొనుచుండకలయును. పంటచెరుకునకై, భూమ్యంత రాక్షాములం ద్రవ్వవలయు. సర్వదా ప్రకృతిమనుష్యునిశ్చేతిని హరించు చుండుటంబట్టి, స్వశరీరోష్ణమును గాపాడుకొనుటకై పాటాపడు చుండవలయు. నదులన్ననో ఘనీభూత జలమయములై, శీతముచే జనుల విముఖులం జేయుచుండును. వృక్షములు మోడులై, పర్వరహితములుగ నుండిను. పక్షులు చచ్చి క్రిందబడును; లేచిని యుష్ణ దేశములకు వలసపోవును. పుష్పము లల్పసంఖ్యాకము లగుట మహాభోగ్యములుగ విక్రయింపబడును. గగనము గౌరవార్థోపేతమై, మందప్రభగలిగి యుండును. నభోమణి దీప్తకాలములు దృష్టించరము కాకయుండు; శరీయు దెల్లబోయిన మోముతో గాంతిహీనుడై కన్నట్లును. కృషి శ్రమోపేతమును, తల్పేతిఫల మల్పమును, అనిశ్చయమునై యుండును. పొగమంచు కర్మకుని యాశలన్నిటిని నీర్మలము చేయును. యావనమున, మోహ స్వప్నముంబోలె, శ్రమ్యము ప్రాస్తమై, లబ్ధితయగురీతిని, క్రిమింబతిరోధానమునొందు. వర్షరమనం దధికాంతము, ప్రకృతి వికాసరహితయు, కళావర్జితయు, లుబ్ధయు, సౌందర్యహీనయు, నిర్జీవయునై మాపట్టును ఈ దృశావరణమధ్యమున, బలీయ మగు మనోభావనచే గాక, ప్రాణికోటికిం గలస్వభావైక్యమును గుర్తెరుంగుటకు నలవికాదు.

ఉష్ణదేశములందు, ప్రకృతి సమస్త ప్రాణిస్వభావము నొక్కటియి యని చాటి చెప్పచుండును; సర్వమును శ్రేయః ప్రాప్తికై సహకరించునని బోధించును. సమస్తముగ నోషధులును, జంతుకోటియును దనయొక్క శారీరమానసిక వాంఛల దీర్చుననియు, మనుజునకును యీ చేతనాచేతన ప్రపంచమునకు నత్యంత సన్నిహిత సంబంధము గలననియు, దెలిసికొనును. ఇది తన కాహారము, కట్టెలును, వస్త్రము, నాచ్ఛాదనమునుం గూర్చుటయేగాక, కవితారసంబును శిల్ప ప్రజ్ఞయు ప్రకృతి పరిజ్ఞానము నొసంగును. మనుజు డెవదినమును ఖగమృగంబులతోడి సహవాసమంద కాలము గడుపును. ఇట్టిచో వృక్షములను పక్షులను మృగములను నక్షత్రములను పూజించుటను మనుజులు తమ చరిత్రలోని యారంభకాలమందే యవలంబించినటుల నాశ్చర్యమేమియు లేదు. హిందూదేశమందొక వాదము దినములు నివసించునని, యెట్టివాడయినను సమస్తమును భగవత్స్వ రూపమనికాని, ప్రతి పదార్థము నొక్కొక దేవుడనికాని, లేక నీ రెండవిధముల కాని, నమ్మువాడగును. ఈ యుష్ణదేశములలోని నూర్పుని యొక్కయు, చంద్రుని యొక్కయు, పుష్పముల యొక్కయు, పక్షుల యొక్కయు సహజ సౌందర్యమును జూచి భక్తి పరవశత నొందనివాడు నెల మందాత్ముడని చెప్పవగును.

ఉష్ణదేశములందు, జీవనమును వై ప్రతిపాటించు అంత కఠినమైనదికాదు. ప్రకృతి యుదారత్వమున రెండు మాస్తములతో దనయావుల మనుజునివై బారదోలును. పొలమును కొంచెము గీతినమాత్రముననే సమృద్ధుగను. పంట, తనకులభించును. వృక్షముక్రిందనున్నానిన మాత్రముననే దివ్యములగు ఫలములు (తమంతట) నోటవచ్చి పడును. ప్రతిబుత్తువునందును గాయధాన్యము లభిమితిరాసులుగ ఫలించి, భూమియత్తరముల నుధుక్షీరముల నోలరాడుచుండును. మనుజులు సుఖులగుదురేని శాంతులైయుండును. సంక్షోభ కారణములన్నియు నీశధిచి నప్పుడు మానవహృదయము శయమునకును సౌభాగ్యత్వమునకు నభిముఖంబైయుండును. ఆకలియును, లేమియును, సంఘమునందు ద్వేషమును గలిగించుటకు ముఖ్యకారణములు మనుజులు తమలోవాము పోరాడుచున్నపుడు, జంతువులయెడల దయాదృష్టిహృదయాలయి యుండనేపరు. ప్రాచీనకాలములో మనుజు లతత్వస్వతమేగు వస్తు సంపద ననుభవించిరి. యెశ్వర్యమే యుదారభావము లెల్లడల వ్యాపించుటకు దారి త్రసినదాయెను.

రాంసే మేడ్కోనాల్లగారు.

రాంసే మేడ్కోనాల్లగారిని ఎరుగని పత్రికా పాఠకులుండరు. నిన్ను గాక మెన్న వీరు పట్టికు సర్వము కమిషనరువగు మన పనిచేయుటకు ఇండియాకు వచ్చిపెట్టిరి. పార్లమెంటు మహాసభలో ఇండియాను గూర్చి నిరంతరము ప్రశ్నలుచేసి, ఇండియాయొక్క స్థితిగతులను కనుగొనుచుండురు. ఇండియాను ప్రేమింబు ఆంగ్లేయులలో వీరికరు. హిందవుల, ఆశీయులందును, ప్రతిష్ఠాపనలందును వీరికి గౌరవము మెండు. కాబట్టి వీరు చిన్నతనములో జీవితము నెల్లు గడవిరో, పార్లమెంటు సభ్యుడెట్లయిరో తెలిసికొనుట ఉచితము:— మేడ్కోనాల్లగారు స్కాట్లండు దేశీయులు. తలదండ్రులు వ్యవసాయము వలన జీవించుచుండిరి. మేడ్కోనాల్లగారు చిన్నతనమున ఒక యువాధ్యాయునితో ఎక్కువగ కలసిమెలసి తిరుగుచుండెడివాడు. ఉపాధ్యాయు డితిని మనసులో ఘనమైన ఆశయములు కలుగునట్లు అనేకవిషయములను చెప్పుచుండెను. చిన్నతనమునుండియు మేడ్కోనాల్లగారు మంచి చదువునకై బాల్యమున బడిలో చదువుకొను సమయముననే తననీ బాలురకు సారముల జెప్పచుండెను. వీరికి గౌరవార్థము అవకాశము చిక్కలేదు. ఈయన కప్పుడే జీవిత మహాసముద్రములో ఈది మొదలై డెను. 1885 సం॥లో ఏపరినైనను సరే, చేసిజీ. వ్యతనను, బుద్ధిపుట్టి లండను మహాసభము ప్రవేశించెను. లండనగరము జనమయమగు అరణ్యము. ఈమహాగణ్యములో మేడ్కోనాల్లగారు పలుకరించువారు లేరు. దరీదాపుకానరాదు. ఐతే మేడ్కోనాల్లగారు అని ఎంతనీచమగువని యెననుసరే, ఒళ్లవంచి పని చేసి జీవించుట సంతోషము. ఉత్తరములవై చిరునామాలు. (ప్రాసియు, కూలిపనిచేసియు, పొట్టబోసికొను చుండెను. కొంత కాలము గడచినది. ఒకగుమస్తాపని కుదిరినది. ఈయనలేర్చి లేటలకు, కూలిపని, గుమాస్తాపని, చేయవలసినదా? కాదు. ఐనను స్వల్పస్థితినుండి వైకవచ్చుట కిత డభిలషించు చుండెను. కూలినాలితేసికొని జీవించుకాలములో, రాత్రివేళల సామ్యవలె నిదురించుట, విషయాసక్తులవలె చిత్రవిచిత్రముల, జూచుటయందు, కాలముగడువక, బర్గులెకకా కాలకును, ఇంకను ఇతరపాతకాలకును వెళ్లి కష్టించి చదువుచుండెను. కొంతకాలమునకు పార్లమెంటుసభకుడు కావలసని ప్రయత్నించుచున్న భామసులోగారికి ప్రేమేటు కెటేరిగ నియమింపబడెను. ఈకాలములో పదేపదే, వార్తాప్రతికల్లో వ్యాసములు వ్రాయుచుండెను. లండను నగరమునందలి తూర్పుభాగములో అన్నాతురులగు నిరుపేదలు నివసింతురు. కీరు నివసించుగృహము లిట్లుండునని నైపు నక్కరయే లేదు. వీరిని బాగుచేయలయునని మేన్డొనాగడి ఆసక్తి ఆధికము. కూలినాలితేసికొని జీవించి మేడ్కోనాల్ల 1906 సం॥లో పార్లమెంటు సభ్యుడాయెను. కూలివారి పక్షమున పార్లమెంటులో వాదించుచుండురు. చక్కని గ్రంథములనుగూడ రచించిరి. ఇప్పటి కామన్న పభికులలో మేడ్కోనాల్లగారికి పలుకుడి విశేషముగ గలదు. వీరు అలినమధులు. గొప్ప రాజతంత్ర విశారదులకుండు సుగుణములనేకము జీయనయందు గలవు. వీరి ఆదర్శములను, తామే యేర్పరచిన “లేబరుపార్టీని” వదలుకొను పక్షమున ముగ్ధిపదవి లభింపగలదు. ఇది అందరికి చాహాటుముగ తెలిసినవిషయమే

కె. బి. కల్లెగూడ నొసంగి గుర్తుబడి భావన

హిందూదేశ బాంధవుడు.

మహారాజులు, రాజులు, శాసనసభలు, సభాసభలు, విద్యాధికులు, అనేక భిన్నాభిప్రాయముల వెల్లిడించు వార్తాపత్రికలు సమతము మన స్థానిక ప్రభువును మరి మైదుసంవత్సరములు రాజప్రతినిధిగా నుండునట్లుజేయ మన రాజరాజేశ్వరునికి విజ్ఞాపనమును బంపవలయునని యభిప్రాయపడుచున్నారు.

నారామేశ్వరయాత్ర.

ప్రయాణముల యిబ్బందులు.

రయిలుచే అధికారుల జ్ఞాపకము.

చల్లపల్లి యెట్టేలు దివానులు నుండినట్టియు, మొదటి తరగతి న్యాయవాదులును, ప్రావీణులును నగు కోట్లల్లి కృష్ణారావు పంతులుగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—
యాత్రలు పరమనకును మరెన్నో యిహలాభముల కంటే ప్రయోజనములుగ నెంచి చేయబడుచున్నవి. అట్టియొకటి యదృశ్యములు. అంతకుముందు యాత్రచేయు కాలమున నిబ్బందులు ప్రత్యక్షముగాన వానిని నడచును నచ్చును. పూర్వము తిథ్యారాధన విశేష కాలములను, కాలినడక, లేక యితర వాహనముల ఏర్పాటు చేసి, ఆనశ్యకములుగ నుండినవి. ఇప్పుడు మొదటి బొత్తుగ తీసివేసియు రెండవదాని స్థానమును చేరిన యిది రెండు ప్రజలను స్వప్రకాశిక చిహ్నాలచే ఆకర్షించుచున్నది. ఇట్లుచుండు వ్రాయబడిన “ఈ బండియందు 64 గురు కూర్చుండ వలయును” “ఈకంపార్టుమెంటు 3 గురికి ఏర్పడినది” అను వ్రాతలుచూచిన మెక్కిలి సంతోష కరముగ కనుపట్టుచున్నది. 3 గురికి ఏర్పడిన కంపార్టు మెంటులో ఆసంఖ్యయే కూర్చున్నాడు, 64 గురికి యేర్పడిన బండి ఆసంఖ్యజనుకు మాత్రమే ఉపయోగ పడవలెను, నిరాశ్చర్యముగా నీహాగబండ్లు ప్రజలకు సౌఖ్య గాముకములుగ నెయ్యించును. ఈవ్రాతలు వ్రాతలేగాని గవర్నమెంటువారి వలనగాని, కంపెనీవారి వలనగాని అమలులో పెట్టబడినవికావు. అట్టివ్రాతలను అమలులో పెట్టించినా, జనులకు హక్కులున్నను ఈ రేళ్ళప్రజలు తమహక్కులను అమలులో పెట్టుకొనజాలరు. దక్షిణభారతము కంపెనీవారి బండ్లలో ఏకాలమందు జూచినను ఆగూబండ్లలో యేర్పడిన జనసంఖ్యకు మించినజనులు బండ్లలో గూర్చుండుచున్నారనెది నిర్వివాదాంతమై యున్నది. కామక్ క్యారియర్స్-ఆట్ట పద్ధతుల ననుసరించి ఏర్పడిన సంఖ్యకంటె హెచ్చుసంఖ్యను బండ్లలో కూర్చుండబెట్టుటలయిన కంపెనీవారు జవాబుగా గ్లగుదురన్న భావము వారివత్తుకొను ఉన్నట్లు కనపడును. అంతకుమించి కూర్చుండబెట్టగూడదని, ప్రజలకు ఇబ్బంది కలుగుచున్నదని యావదయములో తగినశ్రద్ధ సహించదగియున్నదని, ఆయా ప్రదేశములయందలి మేజిస్ట్రేటు అధికారులుగవర్నమెంటు ఉద్యోగస్థులకున్నట్లునులేదు. గవర్నమెంటు ఉద్యోగస్థులు రెయిల్ బండిలకు కావలసినలెక్కలు తటస్థించినపుడు, వారికి డబ్బిల్ కండుకానులు మొదలగునవి యేర్పడియుండునుగనుకవారికి ప్రజలయిబ్బందులు లేతమున కనుపట్టవు. ఇన్ని పట్టణముందు జట్కూబండివాడు నలుగురికింటి హెచ్చుసంఖ్యను బండిలో కూర్చుండబెట్టిన హాళినుకొన్నట్లే నోటిను వచ్చుకొనును. అట్టిఏర్పాటు నీరెయిల్ బండ్ల కక్కడ పోవు

నో తెలియలేదు. ఇప్పటి దక్షిణ భారతము బళ్లెన్ డివిజన్ బండిలో నుంచి మరియొక బండిలోకి లంకావేసిన బహువలె ఏర్పడియుండుటను బట్టి ఒకబండికి యేర్పడిన మాగ్గమున ప్రజలు బండిలో ప్రవేశించుటయును, ముందు పోయిన, స్థలము లేక ఎక్కడివారు ఆక్కడనే మాగ్గములో కూర్చుండుటకు సయితము స్థలములేక నిలుచుకొని యుండుటయు తటస్థించుచున్నది. అట్లుగానిచిన తక్కిన ప్యాసెంజరుకు ఇబ్బంది కలుగుట అటుండ, వీరు యిట్లు నిలుచుట ఎంతకాలమునకకో తెలియక రాత్రులవేళ పక్షశ్రమ వ్రాయ నలసికాదు. “జిల్లా ను బోటు మెయిల్” అని, మధుర ఎక్స్ ప్రెస్సు అనే మొదలగు బండ్లు సరాసరిగా వెళ్లినవపుటవలన మాగ్గ తరబడి మయిల్లకు జనులు తీరేట్లు వుచ్చుకొనుట యేర్పడి వారికి కలుగు నిబ్బందియంతివ్రాయ నశక్యము. ఇట్లుగా నిండియుండు బండ్లనుజూచియే రెయిల్వే కంపెనీ ఆఫీసుగారి యేమియు సంబంధము వుచ్చుకొనుట లేదు సరేకదా యింకను యీబండ్లలోనికి ఆయాప్రేషన్ మాస్టరు కూడను ప్యాసెంజర్ మొదలను ఆలించక జనులను తోల్చుచును. ఎవరయినవారికొక మెదిరించిన హాళిన్న పోలీసు కన్స్టేబుల్ సహాయమునకు దెచ్చుకుందురు. వారినరు న్యాయముగాని హేతువుగాని విశ్వసించుటలేదు. మరికొంత హుజురగిన బండిలోని ప్యాసెంజరును బండిలో నుంచి నింపుబయ్యించుదురు. బండిలో ప్యాసెంజరు తాను నింపుబడిన బండిలోని తక్కినవలె మనుష్యులకు గలుగు ఇబ్బందిని జూచి వెనుకదీయును. ఇదిఅంతయును స్వాభావికమున వ్రాసినది. నేనును, నాటులుంబుమువారును తంకావూరులో బోటుమెయిల్ ఆవబండినెక్కితిమి. ఆగోజుబండ్లలో నెక్కడను స్థలమువోరకలేదు. బండ్లలోని నీట్లన్నియు ఏర్పడిన మనుష్యుల సంఖ్యనుమించియున్నవి. అదినరకు ఆయింజనుకు తగిలించియున్న మరియొక బండియే కారణముననో అప్రేషన్ లో నిలిపి వేయబడినది. అందువలన ఆబండిలోని ప్యాసెంజర్లు మాదెక్కిన బండ్లలోగూర్చుచుండ వలసిన వారయిరి. ఈకారణమున ఆగోజు మూవవరగతి బండ్లలో నడచిపోవుట కేర్పడిన స్థలము కూడ ప్యాసెంజర్లతోనిండిపోయెను. ఇందువలన కూర్చుండుటకుక్కడ స్థలములేక బండికి రెండువైపులనుండు మాగ్గములనట్టికొందరు నిలవబడిరి. మరొకొందరు ప్రక్కపలకలు ఆధారము చేసికొని కూర్చుండిరి. వీరినందఱు టిక్కెట్ల తనిఖీనిమిత్తము వచ్చినవారి నేనీ ఆఫీసురు దూచి ప్యాసెంజర్ల యిబ్బంది కనిపెట్టికొని కనికరపుమాటలను మాత్రము చెప్పివెళ్లిపోయెను. అటుమిమ్మిటిబండి చివరబరం ప్రేషన్ మాగ్గకు వచ్చుసరికి ఎవరో ఒకప్రాహ్లాదుడు లెక్కకు గుడ్డగాని శరీరమునకు చొక్కాయుగాని తోవకు ఇద్దరు పట్టివారిని వారి లగ్నేక సహా వెంటబెట్టుకొని బండ్లయొద్దకువచ్చి చూచుచు చివరకు వెళ్లిబలహీనుడుగు నన్ను చూచి, నేనుకుంచ్చిడిన లెక్కలనొద్దకు వచ్చి దాని నంటి కూర్చునియున్న నన్ను స్పృశింపమని చెప్పుచు తిలుపు లోపలికి త్రొవెను. స్పృశింపటకు స్థలము లేదనియు, నన్ను ఆంటి యింకను ప్యాసెంజరు

ద్రున్నారనియు, లెలుపుతీయ వీలు లేదని చెప్పిన తరువాత కేవలము గడియను లోన పట్టుకొంటిని ఆయన చాకొకశకము తానతీయబోయిన లెలుపును తీయనియ్యవా అని నో పోలీసు కన్స్టేబులును నిలుచుకొనినవచ్చెను. సదరు ఆయన ప్రేషన్ మాగ్గను ఆయన కెదురు చెప్ప వీలు తెలుపులేవుమనెను. లోపలకు లెలుపులేక సకాశములేదని చెప్పిననువివరంగా బలవంతముగా తెలుపును దానినంటియున్న నన్నును వెట్టి తాను వెంటబెట్టుకొని వచ్చిన పట్టివారిని వారి లగ్నేకని లోపల మామిడు ప్రదేశ పెట్టెను. తనను ఎదిరించినా నని నన్ను దింపుమని కన్స్టేబుల్ తో ఏమెనొచెప్పి తిరుగా బండికిలుపు త్రొవెనుగాని యింతలోబండికిదిలి నడచిపోయెను. వచ్చిన వారికిని లోనికిపోన వీలులేక మమ్మును ఒకటొకని కూర్చుండిరి. అట్లుగా ప్రదేశ వెట్టినవావరని ఒకపక్షముగా పట్టి వారితో మంచిమాటలాడి కనుగంగా ఆప్రేషన్ అసిస్టెంట్లు ప్రేషన్ మాగ్గను దిగివెళ్లి, పిమ్మట ఆపట్టి వారివేరు అనుగగా అంతటితో ప్రేషన్, చెప్పాల మనిరి. బండిలో అవకాశ మేమూత్రమున్నను ప్రేషన్ మాగ్గకు ప్యాసెంజర్లకు స్థలము కల్పించవచ్చుగాని అప్పటికే బండికి మించిన విశేష సంఖ్య గల ప్యాసెంజర్లు ఉన్నప్పుడే అవకాశ ముండగలదో చగవరులే ప్రశించగలరు. దీనిని కొంచెముగా ముదరనిచ్చి కొన్ని యిబ్బందులకు లోనయి అయినను అధికారుల నోటినులోకి తీసికుని రానాలోదించితినిగాని నేనన్నచోట నిలుచుండియున్న ప్యాసెంజర్లు గాకు సహాయముగా నుండరాది. ఎవరికిని వారికిగల హక్కులు తెలిసియున్నట్లు కనుపడును. అట్టిస్థితిలో గవర్నమెంటు ఆఫీసులనును ఎందుకు జోక్యము హుచ్చుకొనరో తెలియదు. ఆయాత్రగుణములలో అంతే మెంట్లు చేయుటకు కాలముచాలవని మిమచెప్పుదురు. అది సరికాదు. కంపెనీవారు తమబండ్లలను పోవు జనసంఖ్య ఎవరిచే తీసికొని ప్రతిప్రేషన్ లోను ఆయాబండ్లనుంచి దిగువారిని దింపి ఆబండ్లలో నెక్కడగిన సంఖ్యవారిని నెక్కించుదు, సంఖ్య హెచ్చుఅయినప్పు డితరబండ్లనువేయించి అందరికిని సరిఅయిన స్థలములను ఏర్పాటుచేయుట విధిఅయ్యుండువలెను. జనసంఖ్య విశేషముగ వచ్చుచి, పెద్దప్రేషన్ లుగా నుండును. వారిలో కంపెనీవారికి నిలువబండ్లనుమోవచ్చును. అచ్చట బండిలను కాలముకూడ విశేషముగనుండును. కనుక నులభముగ క్రొత్త బండ్లను ఏర్పాటు చేయవచ్చును. పక్షులను ప్రజాసౌఖ్యమును గమనించ దలచిన కంపెనీవారికి ఏల వలెనులేకుండును? ప్యాసెంజర్ల సంఖ్య హెచ్చు అయిన కొలదిని వారికి సాముజ్ఞాస్థి ఆగుచునేయుండును? వాఅందుకుగాను జాస్తిభర్త పెట్టలనెరచిచ్చిన ఏల పెట్టగాదు? ఇంతకు లాభమును సంపాదించు కంపెనీవారి యుక్తేశము తెలుండెను, దొరతనమువారు ప్రజాసౌఖ్యము కొరకు ఏర్పరచిన భావములను వారేల అమలులో పెట్టరాదు? అట్లుగా అమలులో పెట్టుటకు తగునేర్పాట్లు నేల చేయగాదు? తమ హక్కులను తాము తెలిసికొన జాలని ప్రజలను రక్షించువాద్యత దొరతనమువారిదే అయియున్నది. అందుకు ప్రజలు దొరతనమువారి నే నూతురు. వైచక్షివ బండ్లలోని ప్యాసెంజర్ల కష్టాధికములు “స్టాకుహాల్”ను డిప్లీ తేగలదని చెప్పిన విశేషాక్రీతాను ఒకరోజు అయినను ఒకగంట ఆయినను కంపెనీవారిని ఆనవలసినపని యుండును కాని అనునము నిలు జుగురువుకు చెప్పవలసిన దేమిటి? రాత్రిఅంతకు ప్యాసెంజర్ల కొందరు నిలుచుచునే యుండవలసి వచ్చిన అంతకింటి బడదగిన కచ్చుమెది? తక్కినసంగతులు ముందువ్రాయాలను.

వృత్తాంతములు.

మోటారుబండ్ల నుపయోగించువారి కన్యాయుచు రెండు విధములయిన చిత్తునిబంధములు లోని వలెవలసిన పండ్ల నెట్టులో ప్రవేశించబడినవి.
బర్మాటసాలు వచ్చేవరకు కనిపెట్టుకొనియుండిన కలకత్తామెయిలు ఆలస్యముగ చేరినందున బండ్లయిండి మెయిలు స్టేషను శనివారము నాలుగుగంట లాల్స్యము గడులు దెరిగె.
ఆగ్గు మొదటి తేదీయండి మానసియులకు సర్ చంద్ర ఘట్టేగారు సాభా సంస్థానమునకు ముఖ్యమంత్రిగ నేర్పాటు చేయబడిరి. వీరికిజీతము నెకు మాడు నేలు. తరువాత కొలకత్తాలములోనే సాభా రాజుగారు ఇగ్గడుకు వెళ్లవచ్చును.
సాన్ ప్రాన్సిస్కుకోయందలి యుగంకిరు ఆశ్రమమువారు (గురుముఖిలోను, సురేయిత భారతీయభావలో నయినను) ప్రకటించిన వైదికల తిరుగువాటు యొక్క ప్రతిస్పర్ధి యని యామచ్చు (గాదర్-డిగంట్) అను పత్రికను హిందూదేశ మునకు నాటుమాగ్గమునగాని సమద్రము మీదగాని రాకుండ నిషేధింప బడినదని ఇండియా నెట్టులో తెలియచేయబడినది.

ఆంధ్రపత్రిక.

ఆంధ్రదేశము సం॥ క్షేత్ర బంధ
సోమవారము.

చక్రవర్తి జన్మదినపు బిరుదులు.

దేశానందములు తీరినవిధమున మానవుడు మనుష్య విషయములను మానసిక తృప్తి మిక్కిలి యభివృద్ధి పంది యుత్తమసాత్వికదీనమున కాసించునాత్మలు లనానికి దప్పు తక్కిన సాధారణ మానవులందర కును సీమానసికతృప్తియే యాత్మతృప్తియై పరిణ మించుచున్నదనుట సాహసముకాదు. ఈతృప్తి కెన్ని యో మార్గములుగలవు. అందుగొన్ని యుత్త మములు, గొన్ని మధ్యమములు, గొన్ని యధమ ములు కొందరు తాము చేయుకార్య మెట్టిదయై నను అవియే యుత్తమమనెదలచుచు దాని వెలి యుచ్చుకొనుటకు సామాన్యముగా తమ్ముతాను నాగడికొనుచు తృప్తిపందుదురు. వీరినిగూడించి వ్యాఖ్యానముకర్తలేదు. కిడకటికెగకు - క్షేత్రవార నిక బాలును. మహాకొందరు ఇతరులు తమకార్య ములను తమకు ముఖ్యతీయగునట్లు ప్రశంసించిన చున్నామందురు. వీరు మధ్యములు. ఇంకను కొందరు తాముపడినపాల్ల నరసి యితరులు తమ్ము ను కరవించుచున్నారని తెలిసికొను మాత్రన సంతసించి సత్కార్యధ్యక్షియై యుండురు. లోప భూయితముగు నిష్పటితీయందు వీరు నిజముగా చు క్కములు. ఈవిభాగమునుబట్టి మొదటి తెగ వారికి దప్పతక్కిన రెండు తెగలవారికిని యితరుల యామోదము హర్ష దాయకమునటు విశదమయి నది. అందును నాయకులైన వారియభినందనము ధవిష్యత్కార్యవరంపరకు ఘరికొల్ప గలదనుట నిజము. కావున నిది సత్కార్యవరమై వివేచనాయు తమై యున్నయెడల సాంఘికజీవనమునకు మహా భారము. దీని వెరింగియే బహుకాలముగ నాయా సందర్భముల ననుసరించి న్యకలపై సంఘముతన యామోదచిహ్నముల గురించుచుచున్నచున్నది. ఈసామాన్యకార్యమున నొకభాగముగ మనదేశ మున ప్రవృత్తిగారి జన్మదినమున గతవత్సరమువర కును ప్రజాహితకార్యముల నెరవేర్చి చేరుగాంచిన వారికి తత్తదనుగుణ బిరుదముల సంఘట యాచారముల కెగడియున్నది. ఉద్దేశితఫలమే సమకూరు నట్లు కార్యముల సాధించుట మానవునకు నొసంగ నీవ వరములలో నొకటిగాదు. కావున నొకొక్క విషయమున ఉద్దేశమునకును దదుద్భూత కార్య సరణిని నైషమ్యము కలుగునంత నైపతీత్యము గానవచ్చుటగలదు. దానిచే నష్టపక్షము సంస్కారవశ్యత కలుగుచుండును. ఇట్టి సంస్కారవశ్య తను బిరుదములనొసంగు పద్ధతీయైనను తప్పించు కొనజాలదు. కొంతకాలముగ ని పద్ధతి మారుపబడ వలెనను నభిప్రాయ మీదేశమున ప్రబలుచు వచ్చు చున్నది. నేటిదినము ప్రచురింపబడిన బిరుదముల జాబితా యీ యభిప్రాయము నే బలపరచు చున్నది. ఈదినము క్షేత్రవంశముచట్టి చక్రవర్తిగారి జన్మదినమగుటచే నిండియా దేశమంతయు సంతస మున కలకలలాడుచున్నది. బాలబాలికా బృంద ములు నిర్ణీతపాదముల తమ కమర్సబస్ చిరుద్రిం డుల నారగించి తమకు నియమింపబడు సాటల నాడి గంతులువైచి, తమ కీయబడు బహుభూస ములగొని యానందించి పండువు నడుపుచున్నారు. సాధారణ ప్రజ యుత్సవములలో లీనమై, విలోకించి సార్వముని శాంతిరాజ్యమును దలంపుకొని తమ

కు గల్గిన వేయిలాభముల కొండాడి ముదముద నున్నారు. ఇట్టి తరుణమున తాముపాటుపడిచేసినకష్ట మును ఆలకించి తనివినంది ఆసంతోషమును వెలిబు చ్చును దేశముతో శ్రీజాతీ చక్రవర్తిగారు తమ్మును సమ్మానింపగా తామును నందరతో నుత్సాహ మున నుండనగు నని యనేకులు నాయకులు యెదురుచూచుచు ప్రకటితమైన బిరుదముల జాబి తాను కిందినుండి పయవరకు జదివి తమకు గౌర వము కలిగినదాయని విమర్శించుచున్నారు. మహరా జధానిపేర్లు జాబితాలో నెచ్చటనో డాగిపోయినవి. ఉ తమబిరుదము లీకర్యాయము మనరాజధానిలో నొక్కరకైనను అలవడలేదు. ఇక నాంధ్రులైన జాతమా వీరి పేరే కానవచ్చుట యరుదైనది. వెదు కగా వెదుకగా నైదుపేర్లు మాత్రము దొరకినవి. అందు దివాన్ జమాదూరు బిరుదము నందినవారు పరాంకుశము నాయుడుగా రొక్కరు గలరు. వీరిప్పు డీ నగరమున డెప్పుట్లో క మీష నరు పనిలో నున్నారు. వీరు బహుకాలముగా తమ శాఖలో చేరుగాంచి మిక్కిలి చిక్కులనేరములను కనిపెట్టి నారు. తంజావూరు నగరుకేసులోను హంకాంగు పాండ్లనోటుల కేసులలోను మరి యితర కేసుల లోను బహుసమర్థతతో పనిచేయుటగాక ఈ నగర మునకు వచ్చిన పిడప హర్షరులో జరుగుచుండిన చోరినేరముల నాపి కీర్తిపడసియున్నారు. మాది రెడ్డి పాపారావు నాయుడుగారు రాంబహదూరు బిరుదము నందినారు. వీరు పోలీసు డిప్టీ సూపరిం టుగా నున్నారు. వీరు రైల్వేలదొంగలను పట్టుట లో ప్రవీణులని పేరందినారు. వీరిరువురును ప్రభు త్వమువారు ఫిర్యాదులుగ నడుపు రాజకీయసంబంధ మగు కేసులలోను పనిచేయుచున్నారు. ఆ సందర్భమున వీరు ప్రభుత్వపు సేవకులుగా ప్రతిభి కాదుల యుత్తరువుల ననుసరించి పనిచేయుటచే వీరిపని పాక్షికమని చెప్పవగును. వీరికిగాక గుంటూ రులో స్కూల్ ఇన్స్పెక్టర్ గాదుగా నుండు మంత పూడి కామేశ్వరరావు గారికి రావుబహదూరు బిరుదమును రాజమహేంద్ర వరములో ఖాజాగారు గానుండు ఖాజా ఆహమ దుల్లాఖాన్ గారికి ఖాన్ సాహెబ్ బిరుదమును నెల్లూరులో అసిస్టంటు సర్జనుగానుండు తత్తవర్తి నారాయణస్వామి గారికి రావు సాహెబ్ బిరుదమును మైసూరుబడినవి. ఆంధ్ర మండల బిరుదములను బట్టి యోచితిమా సర్కారుద్యోగస్థులే యెక్కువ పాత్రములుగ నెన్ను బడినట్లు తోచుచున్నది. జాబితాసంతయు పరిశీలిం చినను నీయభిప్రాయమే కలుగకమానదు. కష్టపడి పరిశ్రమచేయు వారికి బిరుదములిచ్చుట న్యాయ మేకాని ఆదోశనా సమయముల బైకివచ్చి నట్టి యుద్యోగుల నెక్కువ ప్రాముఖ్యత నిచ్చుటయు ప్రజాహిత కార్యకరమైన యితరు లను లక్ష్యము నడంచక పోవుటయు సమంజ సముకాదు. మద్రాసు రాజధానిలో నొక్కపేరంద రొప్పుకొన దగినది. పదలిపోయినదని యదాహరణము మేము చూపగలము. స్వార్థత్వాగముమై మానవ హితార్థము యుద్ధరంగమునకు బోయి చికిత్సలొనర్చి తురుష్కు మేనియాపాలకుల యభి వరదనములు గొనివచ్చిన అసిస్టెంటు సర్జనుమహమ్మ దు ఘాసేను బి.ఎం.బి.సి. ఎం గారిని ప్రభుత్వము వారు మరచుట యాశ్చర్యకరము. ఇట్టివింకను ననేక లోపములుండకున్న నీమద్రాసు రాజ ధానికొంత చిన్నజాబితా యేర్పడదు. దీని కి ముఖ్యకారణము బిరుదముల సిఫార్సు చే యువారిలో నున్నది. అధికారులు ఆకార్యము తీరువనేర్పడి నంతకాలము తృప్తికరముగా పనిసా గదు. వారిచిత్త వృత్త్యవలంబకులే బిరుదాంకితు లగుచుండురు. ఈ బిరుదములు సత్కార్య ప్రోత్సా హములు గాక వట్టి యలంకారములయి వాడు

చుండును. కావున ప్రభుత్వమువారు వైశంబన నీవిష యమును గమనించి మైనూరు నందువలె బ్రటిషు రాష్ట్రమునను నచ్చుటచ్చుట బిరుదములకు జరులను సిఫార్సుచేయు సంఘము లేర్పఱచి సంస్కార మొనర్చి మేలొడగూర్తురని నమ్ముచున్నాము.

లోకమునకు గావలసిన యపకృత వస్తువుల నుత్పత్తిచేయు స్వల్పసంఖ్యాక దేశములలో మన దేశము మిక్కిలి ముఖ్యమైనదగుటచే హైందవ వ్యవ సాయాభివృద్ధి పక్షమున పాశ్చాత్య విశ్రులు పడు పాల్గు బహుళకాలముగ మాచదువరు లేకుండుదురు. మన ప్రభుత్వమువారు చేయుచుండు పరిశ్రమయు విస్తారమై అందును ప్రత్తిపంటయెడల చూపబడు చుండు నాదరణ మిక్కిలి యెక్కువ. మనదేశమున కెవ్వరు మేలుచేసినను ఎవ్వరినుండి యభివృద్ధి వచ్చి నను కృతజ్ఞులమై. ప్రత్తిపంట మనదేశమున చక్క గా పెట్టబడినయెడల కొలది కాలములోనే సంవ త్సరమునకు కోటిబేళ్ల వఱకు నభివృద్ధి కాగలదట! కావుననింట ర్షేషనల్ ఫెడరేషను అనుపేరున బర గుపాశ్చాత్యజాతుల సంఘమువారు ప్రయోగము లుచేతురట! దానికై మనపంజాబు ప్రభుత్వమువా రాసంఘమునకు 7,500 ఎకరముల భూమిని ఇరువది సం॥ములకు కౌలునకు వ్రాసియిచ్చి యున్నారు. తొమ్మిదిలక్షల మూలధనముతో నాసంఘమువారి యాభివృద్ధిముక్తింద నెక కంపెనీ యేర్పడనున్నది. మన వ్యవసాయదారులకు నభివృద్ధి మార్గముల జూపుట దానికి మొదటి పని. వ్యాపారముగూడ నొకయుద్ధేశమే యనుట. ర్షహస్యముగాదు. వచ్చులాభమే నూటికి పదింటికి పై బడెనే సాయశాఖ పరముగ నుపయోగింపబడ యవచ్చుట కొంత తృప్తికరము. ఈ క్షేత్ర మనదేశమున విడివియగు వ్యాపార సౌకర్యము సంపాదించ సమకట్టరనియు తెలియుచుండ అయినను 20 సంవత్సరముల కాలంలో విదేశి కంపెనీవారు ప్రారంభించినప్పుడు సమయ సందర్భ ము లెల్లు వచ్చునో చెప్పరాదు. కాలనితి మాత్ర ము మిక్కిలి యెక్కువగా నియ్యబడినదని మా యభిప్రాయము. ప్రభుత్వమువారును ప్రజలును నీ కంపెనీ విషయమున జాగరూకులై కనిపెట్టి యుండినయెడల మేలు కావచ్చుననియే చెప్పదగును.

కోపల్లి కృష్ణారావు పంతులుగారు రామేశ్వర యాత్ర పోవుచు సఫుల్ ఇండియా రైల్వేలో తాముపడిన కిష్టములను గురించి వ్రాసిన వివరణము మరియొకచో ముద్రించితిమి. ఆవార్త చదువుచుండ గనే యెక్కివాడిని చిత్తసంతోషము కలుగకపోదు. కృష్ణారావు గారు వ్యవహార మెరిగిన వారగుట నోరువిడిచి విషయముల బయలుపఱచినారు. వీరు పడిన దురదస్థున బోలు దురదస్థ ననుభవించు వారు. వేన వేలున్నారు. పిరందరకును ప్రభుత్వము వాడే సంరక్షకులగుట కృష్ణారావుగారు సూచించిన విధమున సంస్కారముల గొని తెచ్చుట న్యాయ మున కవసరము. సఫుల్ ఇండియా రైల్వే అధికారు లీవిషయమును గమనింతురని నమ్ముచున్నా ము. ప్రభుత్వమువారిని నీవిషయమున ప్రబోధింప వలసిన యవసరమును ముఖ్యముగాగలదు. ఆనిప యు సత్వరముగ నడుపుదురుగాకయని ప్రజా నాయకుల హెచ్చరించుచున్నాము.

విదేశీయ తంత్రీ వార్తలు.

సంవత్సరాది విరుదులు.

ఎరల్ లిరుదు.

లండను జూను 21—కిచనరు ప్రభువు.

ప్రభుపదవి.

సర్ హార్బర్ట్ కోబెన్స్ హార్ట్, సర్ ఎడ్వారు విన్ సెంటు, మేజరు జనరలు బుర్రుల్ హార్టు, సర్ లియోనార్డులయెల్.

ప్రెమియంలరు.

లార్డు సెంటు డేవిస్ ఆస్ట్రేలియా ముఖ్యమంత్రి తుక్కు గారు పార్లమెంటు సభ్యులు, టెన్నెంటు, ఇల్లిట్ గ్రీన్ ట్రు.

జీ. సి. యస్. యం. యస్. జి.

న్యూజీలాండు గవర్నరు లివర్మూలు ప్రభువు, కెనడా ముఖ్యమంత్రి బోల్డెస్, మాట్లాడవర్నరు. జెనరలు సర్ ఇస్టేరం డల్, దక్షిణఆస్ట్రేలియా గవర్నరు అడ్మిరల్ సర్. డే. బాథా కెట్ ట్రాకియోలా బ్రిటీషు రాయబారి, సర్ కానింగు హార్గ్రీసు.

జీ. సి. యస్. యం. యస్. జి.

న్యూసాల్యాండు గవర్నరు స్క్రిత్తు, దక్షిణఆఫ్రికాభార తీయుల కప్తములను విచారించుటకు ఇండియా దొరతనము వారిచే దక్షిణఆఫ్రికాకు పంపబడిన సర్ బెంజిమెన్ రాబర్టుసన్ గారు, న్యూజీలాండు సేనలకు మేజరుజనరలుగనున్న గార్డెగారు క్రానువ్ జెంటు మెక్లెరు. క్రానువ్ జెంటుకు రైలువే సందర్భము లలో సలహాచెప్పు ఇంజనీరుగ కర్నలు ఇవిస్ గారు.

జీ. సి. యస్. యం. యస్. జి.

సింహళమునకు కలీనియల్ సెక్రటరీయగు ప్రబ్బు గారు, చెంబ్రలో రాయబారిగనున్న పాక్సుగారు, ట్రాకియోలా బ్రిటీషు రాయబారి ఆఫీసులోనున్న హోబర్టుహంపు డెన్ గారు, హాల్బిన్ లో కాన్సులుగనున్న సైగారు.

హెచ్-సి.

బ్రునీ సుల్తానుగారు.

జీ. సి. జి.

పించుపుచ్చుకొన్న లెఫ్టెనెంటు జనరలు డిటీ. బ్రాత్ గారు, క్వెట్టలో సేనానిగయున్న సర్. యం. హెచ్. యస్, గ్రోవరుగారు.

జీ. సి. జి.

లెఫ్టెనెంటు కలనల్, డిల్లియు. ఆర్. ఎడ్వర్డుగారు, జీ. హెచ్. యూ. ప్రైసుగారు, బ్రిటీషు జనరలు సర్. హెచ్. యూ. కర్నల్. జీ. పాలిన్ గారు, కర్నల్. ము. వాకరుగారు, కర్నలు మ్యానిఫోల్టగారు.

హెచ్. డిల్లీ.

కెగారు, స్లాస్కోలో నావల యజమానియగు రు, రాబర్టు వివిసను, స్లాస్కోలో లార్డు ప్రోవోస్టుగ స్ట్రీవెన్సుగారు, లండను మేయరుగనున్న సర్ బో. యుగారు, సర్ బీచాం, సర్ జాను, డెన్, సర్. ఆర్. హెచ్. హోబర్టు.

వైటుహుడ్డు.

బ్రిటీషు మ్యూజియమును పెంచుకట్టుటకు స్థానులను తయారుచేసిన శిల్పియగు బర్ నెటుగారు గ్రంథకర్తయగు జేమ్సు ఫ్రేజరుగారు, గాయకుడగు హెన్ ఛెల్ గారు, డాక్టరు హెరింగుహు.

చరిత్రకారుడగు జానుసోఫు గారు, కర్నలు కింగుగారు, డాక్టరు విలియము మిల్లిగను, డాక్టరు సర్కారుగారు, ఇదివరకు జాంజివారులా జడ్జిగనున్న లిండ్సెస్కీట్సు, లండనులో భూమి లోపల నడపు రైల్వేకు డైరెక్టరుగనున్న స్టాన్లీగారు, డండీలో లార్డు ప్రోవోస్టుగనున్న ఆర్ మన్ హార్టుగారు, పార్లమెంటు మెంబరు జేమ్సు డంకింగుగారు, ఇదివరకు పార్లమెంటు సభ్యుడుగనున్న బెథెల్ గారు, లండను పట్టణమునకు పరిషదుగ నున్న వెయింటరు, కర్నలు హార్ఫేగారు.

జి. సి. జి.

జనరలు సర్. ఆర్థరు సింగిల్సుగారు, అడ్మిరలు సర్. ఆర్. యఫ్. యస్. హెండరున్ గారు, సర్. యఫ్. ఆరు. విజ్ గేటుగారు, స్లాడుప్రు ప్రభువు.

జీ. సి. జి.

సరు. జి. హోదరునెన్ గారు, లెఫ్టెనెంటు జెనరలు బెల్ ఫీల్డుగారు, కర్నలు డేవిడ్ హెండరున్ గారు, కర్నలు వాక్ డోనప్ గారు, అడ్మిరలు బైర్ గారు, బెథెల్ గారు, బెల్ గారు, వైర్సుగారు, సరుజు జనరలు మేగారు, సరుజాను మేకోనెల్ గారు, రెడ్ మెయిన్ గారు.

జి. సి. జి.

కర్నలుస్క్రిత్, కర్నలురోపరు, కర్నలుజార్జి, బ్రిటీషు యరు జెనరలు జీ. జి. బింగుహుమగారు, కర్నలు డిగెజ్ గారు, కర్నలు స్కాటుకెర్ గారు, కర్నలు ఏ. జీ. చాంపుమ్యూను గారు, కర్నలు, యఫ్. జీ. స్క్రిత్తుగారు, మేజరు డాటీ. విలేగారు.

జీ. జి.

ఎరల్ బీభాంపుగారు

జీ. జి.

బేరన్ కెవియార్డు, రియల్ అడ్మిరల్ డి. వైర్ గారు, కన్వెను డామాసుగారు, కన్వెను డేయరుగారు.

జీ. సి. జి.

మేజరు జనరలు రాన్

వి. యస్. జి.

ట్రంపుగారు.

జీ. జి.

మదరాసు హైకోర్టు జడ్జి మిల్లరుగారు, బొంబాయి హైకోర్టు జడ్జి బేమలరుగారు, బొంబాయి పోర్టుట్రస్టు ఆఫీసరుగ యఫ్. యల్. ప్రోటటుగారు, కలకత్తా మెడికలు కాలేజి ఉపాధ్యాయుడగు, లెఫ్టెనెంటు కర్నల్ రోగర్సుగారు, కిర్గుకాల్డీలో జనప్రభుత్వ పార్టీకోరి యజమానియగు లాల్ హార్టుగారు వైటుహుడ్డు

దక్షిణాఫ్రికా న్యేషనుము కెల్లిన డాక్టరు మాసను గారు.

విల్లండు స్వరాజ్యము.

లండను జూను 20 — డెన్మార్కు సిల్లాలో మాట్లాడుచు విల్లండు స్వరాజ్యపు సవరణ బిల్లునుగూర్చి లాయర్లుజార్జి గార్డిల్లు చెప్పినారు — సవరణబిల్లువలన ఇంగ్లండులో రెండు జెనరలు ఎలక్షనులు జరుగువనకు అల్ఫ్రెడులోని అన్ని కాంటీల వారు విల్లండు స్వరాజ్యముతో సంబంధము లేకుండ ఓటు నిచ్చుటకు వీలగును. కాబట్టి అల్ఫ్రెడువారు ఎవరి మీదకు తుపాకులు వేయవచ్చురలేదు. అల్ఫ్రెడువారు ఓటువేసే ప్రదేశమునకు పోయి తమ అభిప్రాయమును రికార్డు చేసిన చాలును.

జకపురుషుని గోల.

శ్రీలకు స్వాతంత్ర్యము కావలెనని వాదించు పురుషు దొకడు సభలో గోలచేసినందున శుభవెలుపలికి నెట్టి ఒకనీటి గుంటలో పడవోసిరి.

సర్ ఎడ్వర్డు కార్నసుగారు.

లండను 21— బోల్ టును వద్ద మాట్లాడుచు సర్ ఎడ్వర్డు కార్నసు గారిట్లు చెప్పిరి:— ఇదివరకు గవర్నరు మెంటు వారు చెప్పినట్లు ఆరు సంవత్సరముల వరకు విల్లండు స్వరాజ్యము/— రెండవ విడిగానుండవలయును. ఆవరతులే సవరణ బిల్లులో నున్న పక్షమున, సవరణ బిల్లుతో అల్ఫ్రెడు కేమియు సంబంధము లేదు.

శ్రీస్వాతంత్ర్య వాదినులు.

లండను జూను 19 — ప్రధానమంత్రి ఆస్క్విత్తుగారు నేడు, లండను పట్టణమునందలి తూర్పుభాగమున నివసించుచున్న హుల్ శ్రీల ప్రతినిధులకు దర్శనమిచ్చినారు. ఈ శ్రీలు దుండగుములు చేయుట మానినవారైనందునను, వీరికి దుఃఖకరములగు కష్టవిఘ్నములు బున్నందునను, ఆస్క్విత్తుగారు దర్శనమిచ్చుటకు సమ్మతించిరి.

స్వాతంత్ర్య మిచ్చుటకు వరకులు.

శ్రీలకు ఓట్లనిచ్చుస్వాతంత్ర్యము వచ్చుపక్షమున, పురుషులవలెనే వారుకూడ ఓట్లనియ్యవచ్చును. సంఘములుగా ఏర్పడి శ్రీలు చాల దుండగపురుషులు చేయుచున్నారు. ఈ దుండగముల నణచుట గవర్నరు మెంటువారి కర్తవ్యమైనను, వాక్ స్వాతంత్ర్యమునకు భంగము కలిగించుట గవర్నరు మెంటు వారిమతముగాదు. అని ముఖ్యమంత్రిగారు తెలిపిచ్చినారు.

ఇంకొక ప్రేమనును తగులబెట్టుట.

లండను జూను 20— శ్రీస్వాతంత్ర్యవాదినులు రెక్సు హామన్ డ్విజును ఒక ప్రేమనును తగులబెట్టినారు.

ఒకగనిలో ఘోరమగువిపత్తు.

లండను జూను 20—విక్టోరియా—హిల్ క్రెకూగనిలో కలిగినంత విపత్తు కాదాలో నిదివర కెన్నడును కలుగలేదు. నూటికిపైగా శవములు వెకిదీయబడినవి. ఆసులు విపత్తు 1200 అడుగులలోతున కలిగినది. గనినూపరిం డెంటు క్వీన్ గారు కూడ చనిపోయిరి.

బ్యాంకుల సమ్మేళనము.

లండను జూను 20—లండను సిటీ, అండు మిడ్ ల్యాండుబ్యాంకును, మెట్రపాలిటను బ్యాంకుతో కలిపినారు. ఈ రెండుబ్యాంకులలో ఇప్పటికి మొత్తము 106000000 పౌనలు డిపాజిటు ధనముకలదు.

వైలు నదిలోపడుట.

లండను జూను 20 — కార్ డ్రోడ్ కద్ద ఎక్సుసెసు వైలు యొక్క కొన్ని వైలు నదిలో పడినవని యిదివరకు తెలుపబడినది. ఈ సందర్భమున నదిలో పడిపోయినవారి శవములు ఇదివరకు దొరకినవి. ఇవిగాక, నే డింకోకశవము దొరకినది.

లండను జూను 20 — కెనామా ప్రదర్శనము.

లండను జూను 20 — కెనామా ప్రదర్శనమునకు సంబంధించిన అధికారులు ప్రదర్శనీయములగు వస్తువులను సంపాదించుటకు వారి ఏజెంటును లండను బంపుచున్నారు.

ఆసుపత్రి నావ బద్ధపట్టుట.

లండను జూను 20—ఆసుపత్రికి సంబంధించిన ఒక నావ హల్ దీవివద్ద నొడ్డుపట్టినదని యిదివరకే తెలుపబడినది. దీనిని తేల్చుప్రయత్నములు మాని వెళ్లి పోయి వారని నేడు తెలియ వచ్చినది.

టర్క్ గ్రీసు.

లండను జూను 20 — కాన్ స్టాంటిన్ ఓపెలు. టర్క్ పార్లమెంటువారు, చాథలకు ఓర్వలేక పారిపోయిన గ్రీకుడేకియు లను తిరిగి దేశములోనికి రానిచ్చెదననియు, చాథించి ఇబ్బంది పెట్టినందున వారికికలిగిన నష్టమును కట్టించుదనియు తెలియచున్నది. ఈమాటనిజమగు పక్షమున టర్క్ గ్రీసుల తగాదా పరిష్కార మైన దనుకొనవచ్చును.

గ్రీకు అధికారుల అభిప్రాయము.

ఏథెన్సు—టర్క్ పార్లమెంటు జవాబును బట్టిమాడగా సభ్యులగా న్యవహారమును పరిష్కరించునట్లు తోచుచున్నదని ఏథెన్సు పట్టణములోని అధికారు లనుకొనుచున్నారు.

అల్బేనియా యుద్ధము.

లండను జూను 20 — దురాజు—తిరుగబాటువారు, అల్బేనియా రాజునుగాని, విదేశ రాయబారులను గాని బాధించు పక్షమున వారిపై ఫిరంగులను కాల్చువలసినదని ఆస్ట్రీయా, ఇటలీ ప్రభుత్వములవారు, వారి యుద్ధనావల నాయకులకు తెలిపినారు.

తిరుగబాటువారు త్రోవకు వచ్చుచున్నారు.

రాజుగారిని తమ ప్రభువుగా నంగీకరించుటకు సిద్ధముగా నున్నామనియు రెండురోజులు యుద్ధము నావలసినదనియు, తిరుగబాటు వారు కోరినందున యుద్ధము, ఆపివేయబడినది.

జపాను యుద్ధనావ

లండను జూను 20 — అసామా, అజామా, అసు జపాను యుద్ధనావలు రెండు బ్రిటీషు కొలంబియాకు వెళ్లినవి బ్రిటీషు కొలంబియా నవ్వు మెంటువారు, ఈ నావలలో నున్న నావికాధికారులను గౌరవించినారు. రిమరు అడ్మిరలు కుర్రోయిగారు కొలంబియా లెఫ్టెనెంటు గవర్నరుని దర్శించిరి. గవర్నరుగారు అడ్మిరలుగారికి స్వాగత మెసగి ఎంతో గౌరవించిరి. యుద్ధ నావలలోని ఇతర యంత్రులకు లకు విం దొంగబడినది.

ఎంప్రెస్ ఆఫ్ ఇస్టాంబుల్ ప్రేమరు.

లండను జూను 20 — క్వీన్ కె—ఎంప్రెస్ ఆఫ్ ఇస్టాంబుల్ ప్రేమరు వెనుకమాటు సెంటులారెన్నువద్ద వంకర టింకరగా నడచిన దనియు, అనడక చాల అసాయకరముగ కనబడినదనియు, ఇంకొక ప్రేమరులోని వారు సామ్య విచ్చినారు.

స్టారుబాడు ప్రేమరు.

క్వీన్ కె 21 — క్రాసుపక్షంలో స్టారు—దు ప్రేమరులో ని మూడవ ఉద్యోగి యిట్లు చెప్పినాడు — రెండుప్రేమరులు కొంచెము నేపటికి కొట్టుకొను నవగా, కెన్వెను ఉత్తరువు లేనిదే నేను చుక్కాని త్రొవ్వినాను. దీని కలన రెండు ప్రేమరులు కొట్టుకొనినవి నేను నమ్మును నీలే చుక్కాని వెంటనే తిరుగలేదు.

కమాన్ బామారు ప్రేమరు.

లండను జూను 20 — విక్టోరియా—కమాన్ బామారు ప్రేమరు క్విన్ కె ఇట్లు చెప్పెను— నీ దు ప్రేమరు భారతీయ నావలలో చిక్కినది. ప్రేమరును స్వదేశమునకు పొనియ్యాలి— చెప్పచున్నాను. ఆనియా ఖండవారులను కెనడాలోని నావలలోని రెనియ్యో? రెనియ్యో? కోర్టువారు వెంటనే పోరాడవలయునని క్వీన్ తీయులు పట్టుపట్టినారు.

కొమగా ప్రేమరు.

విక్టోరియా జూను 21— ఈప్రేమరుయొక్క సరిహద్దు అసామా యుద్ధనావయొక్క అధికారియగు రోడ్ మెయిరు ఆరు సిల్లిగురు లన్నియు తెలియజేశను.

విమానముల పంపిణీలు.

లండను జూను 20:—లండను పట్టణమునుండి ప్రభుత్వ ఐదువలను, అన్నిటనుండి లండనుకును ఏ విమానము ముందు పరుగెత్తునోయని నేడు పంపిణీ చేసినారు. ఏడువిమానములు మ్యాంచెస్టరుకు పరుగెత్తినవి. ఇందు బ్రోకు అనునది 4 గంటల 42 నిమిషముల 26 సెకనులలో లండనునుండి, మాన్ చెస్టరుకు వెళ్లి, తిరిగి లండను చేరినందున ఇదిదే పంపిణీ చేయబడినది.

తుపాకితో కాల్పులు.

హ్యూస్ జూను 21:—రెడ్డి సాయంకాలము జేరను హెన్రీ రాథువైల్లు గారు నాటకశాలనుండి వెలుపటికి రాగా నే ఎవరో ఏదైనా తుపాకివారును కదలినారు. కానికి దెబ్బ తగిలినది. తుపాకి కాల్పనవాడు 60 సంవత్సరముల ముసలి వాడు. పాలు, కన్ను, అమ్ముకొని జీవించుచుండెను. రాథు వైల్లు గారు వీధిలకు పాలు. వెన్న ఉచితముగ పంచి నెట్టుటకు కొన్ని ఘట్టకాలలకు దెబ్బందిరి. అందువలన ముసలి వారి వ్యాధియు, నేలపాలైనది, రాథువైల్లుగారి వలన నా వ్యాధివారము ధ్వంసమైనదను కోర్కయు ముగియులో తెల్పుకొని కాల్పులైనవి, అవి ఈ రాథువైల్లుకు చెప్పినాడు. దెబ్బతగిలినను రాథు వైల్లుగారు ఇంటికి నడిచి వెళ్లగలిగినారు.

విమానములు కొట్టకొనుట.

లండను జూను 20:—విమానము—ఆస్ట్రియా దేశపు వైనికాధికారులకు, కెప్టెన్, ఇంజనీయరు, వియగురు ఉద్యోగులు, ఇద్దరు సోల్దరులు, కొన్ని పటములను తయారుచేయ వలయును అభిప్రాయముతో విమానమెక్కి 800 అడుగుల ఎత్తుకకు వెళ్లిరి. తరువాత ఒక అడుగుంటకు ఇద్దరు వైనికోద్యోగులు, ఇంజనీయరమును వెళ్లి వెళ్లెవ్వరి. మొదటి విమానమును, తప్పించు కొని వెళ్లగలిగినందున, ఇంజనీయరము ప్రయత్నించెను. ఈ ప్రయత్నిములో మొదటిదానికి కొట్టుకొనెను. వెంటనే మొదటి విమానము ధ్వంసమై ప్రయాణికులు కాల్చిపోయినారు. రెండవదానిలో మున్నవారుకూడ చనిపోయినారు.

తరువాత తెలిసినవిషయములు.

విమానము 21:—రెండవవిమానములోనున్న ఒక ఉద్యోగికి కొన్నిగంటల క్రిందనే విమానమైనది. ఇతనివిమానము నేల పడినందున ఇతనిభార్య మోటారుబండివారి కుర్చుని విమానముపడి ప్రదేశములోనే యుండెను. రెండవ విమానము దొంగిల్చి యంద్రము సరిగా పనిచేయున, విమానమును గిరిగెత్తించినందున, మొదటి విమానమునకు కొట్టుకొనిన దని కనలూరచాచినవాడొకడు చెప్పినాడు.

రాథు వైల్లుగారు.

కొంతరిలో గూడ తుపాకిగుండును వైద్యులు తీసివేసిరి. కొంతరిలో తీసికొనెనుగనె యున్నది.

దక్షిణ ఆఫ్రికా భారతీయులు.

లండను జూను 22:—కేప్టౌను—దక్షిణ ఆఫ్రికా భారతీయుల కష్టములను తీర్చుటకు నేటిదిన టెల్లుగు రెండవ మాటు నెనేం లో చదివి చర్చించుచున్నారు.

ఆంగ్లేయుల పార్లమెంటు చమురు కంట్లాటు.

లండను జూను 21:—ఆంగ్లేయులును పార్లమెంటు చమురు విషయమై చేసికొనిన యేర్పాటు 1907 సంవత్సరమున ఒకన ఒకపండితుడు విరుద్ధముగ నున్నది నోవావర్మియాయను, ఇంక నితరప్రతికలును ప్రాయమున్నవి. ఇది మధ్య వాదోద్యమమును చాల అపాయకరమనియు, వారి యధికార ఫలముగూడ నాక్రమించుచున్నదనియు, నై ఒకంకిక కేంద్రకాగితముగ నాదరింపబడినదనియు, నోవావర్మియా చూచుచున్నది.

ఆంగ్లేయుల నావలు.

లో జూను 21:—యవ్యదేశమునందలి యాసముద్రము ఆంగ్లేయు యుద్ధనావల పోయినవి. వీనిని లు గుంపులు గుంపులుగ జేరిం. ప్రతినిధిదేను, ఆసగయెక్కు నైసిడెంటు తోడనులు గారును రీయర్ అడ్మిరల్ తెట్టిగారును నందించుచు మహర్షినించిరి. ఆంగ్ల ప్రభుత్వము గొల్లొన్నట్లాపు ప్రాసన్న పీటర్సు బోర్ పట్టగోవుచున్నది.

దేశీయ తంత్రీవారలు.

సంవత్సరాది బిరుదులు.

మహారాజా బహద్దరు

బాబుకేశవ ప్రసాదశింగు, దుమరాజ్ జమీందారు, బిహారు, బరీస్సా రాష్ట్రము.

మహారాజా కుమార్.

మహాదేవాశ్రమ్ ప్రసాద్ సాహెబ్, హల్బూజ్ జమీందారు, బిహారు, బరీస్సా రాష్ట్రము.

రాజా బహద్దరు.

రాజాశేక్ మంగలశింగు, (మొంకపురి) సంయుక్త రాష్ట్రము.

రాజా.

ఆనగవిలు వాబు కీర్తానందశింగు, బనాలి, గాణి.

ముసుమత్ గాజ్ దేవదీప్, జాగ్ పురము, సంయుక్త రాష్ట్రము.

మహా మహాపాధ్యాయ.

బ్రహ్మశ్రీ హరిహరశాస్త్రి, చింతలపరము సంస్కృత పాఠశాల, పండిత లక్ష్మణశాస్త్రి, కలకత్తా సంస్కృతకళాశాల.

సామన్-ఉల్-ఉలహు.

హాల్వీ అబ్దుల్ ఖేరు అబ్దుల్ హామీ, బెంగాలు, హాల్వీ సయ్యదు అబ్దుల్ హామీ, సంయుక్త రాష్ట్రము, దివాన్ బహద్దరు.

పసుపులేటి పంగుళేశం నాయుడు, డిప్యూటీ కమిషనరు, చెన్నపురి; కాశీరామ్ రామచంద్రగౌడ్ బోలే, బొంబాయి శాసనసభ; నేల రామ్ గోపాల్, సికిందరాబాద్.

సి. ఎస్. అయ్యర్, ఇన్ స్పెక్టరు జనరల్ ఆఫ్ పోలీసు, మైసూరు; సి. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు, రిటయర్డ్ కమిషనరు, మైసూరు.

స్థూరు బహద్దరు

తెల్లంగురామ్ పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు, బాల్సగిరి. స్థూరు నాగయణశింగు, బెంచీమెజిస్ట్రేటు, గుజరాత్ వాల స్థూరు జోషిహరిశింగు, బెంచీమెజిస్ట్రేటు, ముస్తాఫాబాద్ యుటోన్ భాగ్ బహద్దరు.

డి. కె. ఆంకి నేరియా, అసిస్టెంటు సర్జను, బొంబాయి, హాల్వీయహమ్మదు ఇస్మీల్ పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు, వైసువైరుమక్, మైసూర్ శింగు; మహమ్మదు అలీఖాన్ ఆనరరీమేజిస్ట్రేటు కాక్ పురము, ముకేషి అబ్దుల్ గనీ హుస్సేన్ జమీందారు: హన్మత్ అలీఖాన్ జెయిలు డెప్యూటీ అడిటరు, సంయుక్త రాష్ట్రములు; మహమ్మదు మేటిక్-ఉద్-జమాన్, డిప్యూటీ కలెక్టరు, సంయుక్త రాష్ట్రములు; షే. ఫజల్. కరీమ్ ఎన్ ట్రా అసిస్టెంటు కమిషనరు, పంజాబు; మతాబ్ మోగిలాన్ ప్రా డెనర్ వెబ్బర్ కీకా లేజలాహారు; హాల్వీకావీమహమ్మదునర్, నీడరుగయ, శాసనసభకు, బీహారు; హాల్వీయహి ఉద్దీక్. అహమ్మదు. డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటు బీహారు; అలీ అహమ్మదు అడిషనల్ జిల్లా జడ్జి మహాబాద్, అబ్దుల్ హసూజ్ నెన్ కేన్ గల్ జడ్జి; హాల్వీ సయ్యదు మహమ్మదు అఫ్ జల్ అసిస్టెంటు సర్జను బంకీపురము; మహమ్మదు అఫ్ జల్ ఖాన్, బర్రా మిలటరీ పోలీసు, మిర్ మియాఖాన్ కర్నూట్ లెబుచిహాన్, సాల్వాఖాన్ సుబ్ దారుమేజరు, పబ్లిక్ ప్రాసెక్యూటరు; గులామ్ ముర్ టాజాఖాన్: నానాభాయి కువర్ జి మోడి, అసిస్టెంటు సర్జను బొంబాయి బరోడారులువే.

రాయబహద్దరు.

మాదిరెడ్డి పాపాగారు నాయుడు, పోలీసు డిప్యూటీ సూపరింటెండెంటు, జి. ఎస్. భూగూర్ నాడక్ సబ్ డివిజన్, బాబుకనంత్ కృష్ణబోస్, డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటు, బెంగాలు; బాబు తారకచంద దాస్ జడ్జి, సాల్వాఖాన్, ముకేషి శింగు; బాబు మహామోహన్ చక్రవర్తి, డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటు, బెంగాలు; బాబు నగేంద్రనాథభర్త. సబ్ డివిజన్ డియూ, బాబు దీననాథ్ కలకత్తా; సిబిల్ సర్జన్ పాబ్బా; రాయసాహెబు డాక్టరు పూర్ణా నందచక్రవర్తి, విద్యాశాఖ, బెంగాలు; బాబు నిమాయచంద్ర దక్షిణి దార్, చిట్టాకాన్; భూపతి నాథదాస్ బెంగాల్ విద్యాశాఖ; బాబు నాగేంద్రనాథ్ గోసాల్ పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు అనూధ్య; పండిత్ బుద్ధదత్ బోషి జిల్లా జడ్జి అజమీరు; ముషీఫర్ ప్రసాద్, మునిసిపల్ కమిషనరు, గోరక్ పురము; పండిత్ వేంకటేశ్వర్ దుబేయూస్ మునిసిపల్ చైరుమన్; రాయ సాహెబ్ సా మోహాట్ వైసువైరుమక్ ఇటాఖా మునిసిపాలిటీ; పండిత్ గోకుల్ దాస్, అడవుల డిప్యూటీ కలెక్టరు, పంజాబు; రాయసాహెబ్ గాగారామ్, పోలీసు డిప్యూటీ సూపరింటెండెంటు పంజాబు; బాబు సురేంద్రనాథ్ ముజుమ్దారు, డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటు, భాగల్ పూర్; బాబు సురేంద్రనాథ్ కాంత నాగ్, రేటు సబ్ జడ్జి పాబ్బా; బాబు ప్రదీప్ నతనారాయణ శింగు, పబ్ గావియా జమీందారు; బాబు విశ్వ నాథశింగు; మధ్యరాష్ట్రములు; బాబు అభయశంకర్ గుహ అసిస్టెంటు కమిషనరు, అసామీ; కాలెమల్ వాహ్మి.

హోల్కార్ మహారాజాగారి ప్రయత్నము నైటిరి, రాయ సాహెబు పండిత్ శివదత్తా, సబ్ అసిస్టెంటు సర్జను, కోటా సంస్థానము; రాయసాహెబు మల్లిక్ తిమ్మరామ్, ఎన్ ట్రా అసిస్టెంటు కమిషనరు, పబ్లిక్ ప్రాసెక్యూటరు; రాయ సాహెబ్ అబినాష్ చంద్రకోనార్, ఇండియాగవర్న మెంటు. రావుబహద్దరు.

తిరపత్తురు నరసింహారావు, జెయిలు డిప్యూటీ, నేలమ్; ఎమ్. కామేశ్వరరావు, పాఠశాల ఇన్ స్పెక్టరు, గుంటూరు; ఆర్. కృష్ణస్వామిరావు, అకపురంబెంటు, జనరల్ ఆఫీసు చెన్నపురి; ఎమ్. భాగవతం శివ ఆర్యస్వామిశిల్ప, కోయంబుత్తురు మునిసిపల్ చైర్మన్; ముప్పారాయ రెడ్డి కుమార స్వామి రెడ్డి, పాలమ్ కోటమునిసిపల్ చైరుమన్; తిరువార్త యంగడి విజయరావువారూరి, చెన్నపురి కార్పొరేషన్; ఏ. దొరస్వామి అయ్యరు, డిప్యూటీ కలెక్టరు, చెన్నపట్టణము; కేశవలాల్ గిరిధరలాల్ (లిలేడి, రివెన్యూ ఆఫీసరు, జూనాగఢ్ సంస్థానము; కళునాథజీ నిక్కాభాయి తాత్యా, రేటు గవర్న మెంటు నీడరు నూరత్; శ్రీపత్ విష్ణు మొహన్ కరు సబ్ ఇంజనీరు బొంబాయి; భాగల్ యశ్వంత బాతర్, హైదరాబాద్ గవర్న మెంటు ఉన్నత పాఠశాల ధార్వారు; కేశవ, గోవింద దామే అకోలా; కె. శ్రీనివాస రంగాచార్యులు, పోస్టు మేస్తరు, బెంగళూరు.

భాగ్ సాహెబు.

మహమ్మదు బజుల్లా సాహెబ్ నైసిడెన్సి మేజిస్ట్రేటు చెన్నపురి; హాజీ అబ్దుల్ ఖాదర్ మరకయారు కర్నూలు పోస్ట్ అఫీస్; భాగ్ అహమ్మదుల్లాఖాన్, కాశీ రాజ మండ్రీ; గులామ్ గూల్ ఖాన్ ఘాస్ ఖాన్, ఇంసెరియల్ సర్వీసులొకనర్న జూనాగఢ్; బజ్జోర్ మానెజీ, పటేలు ధార్వారు; డేవిడ్ ఏకర్, సబ్ అసిస్టెంటు సర్జను బొంబాయి; బెక్-బుక్ షేక్ అమీగాలి ఇన్ స్పెక్టరు బొంబాయి జిల్లా పోలీసు; హామ్ బెక్ జమీన్ హైదరాబాద్ పోలీసు పాలకపూరు ఏజెన్సి; హాల్వీ అబ్దుల్ హసీమ్ పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు కలకత్తా; ఖాదీమ్ దునేజ్ ఖాంతుకర్ ఫరీదున్నము; ముకేషి మహమ్మదు అలమ్ గిర్ ఖాన్ రిటయర్డ్ కమిషనరు బొంబాయి; హాల్వీ ఖాల్దీ-ఉల్-గహూర్. నేలపనాథు కా సయ్యదు ఇనాముల్ హుస్సేన్ తహసీలుదారు కాక్ పుర హాల్వీగులామ్ ఖాదర్ పోలీసు పంజాబు ముకేషి నేల పోలీటికల్ తహసీలుదారు పంజాబు; గులామ్ హుసేన్ సర్ గోదా పంజాబు; మిర్జాజఫర్ అలీ బుడిమల్ అ కమిషనరు పంజాబు; ముకేషి డెయిమ్ ఖాన్ పోలీసు డి. టీ నూపరింటెండెంటు పంజాబు; మిర్జా. అబ్దుల్ హమ్ద కపూలా సంస్థానము; షేర్ నిజామ్ షేక్ టీకాల ఇన్ స్పెక్టరు పంజాబు; హాల్వీయహమ్మదు సాంసుల్ బొహి డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటు భాగల్ పూరు; హాల్వీ షేర్ ముల్ రహమాన్ డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటు గయాల హాల్వీ సయ్యదు నరల్ హాసన్ రిజిస్ట్రేషన్ ఇన్ స్పెక్టరు; ఆగాఅూర్పురు కర్నూరు రంగూ ను; హాల్వీ అబ్దుల్ ఖాదర్ నీడరు అమరావతి; ముకేషి మహమ్మదు అబ్దుల్ హక్ ఎన్ ట్రా అసిస్టెంటు కమిషనరు. మధ్యరాష్ట్రములు; కర్నూలు హాసాన్ అలీ నరల్ హాసన్ నడేహ బాక్ మహమ్మదు బోహా నసీగాబాద్; స్థూర్ భోస్ దోద్ ఖాన్ పబ్లిక్ ప్రాసెక్యూటరు; భాగ్ ఫకీర్ మహమ్మదు ఖాన్ సుబ్ దార్ బెంపారీ ఇంజనీరు; మహమ్మదు ఖాన్ సుబ్ దారు మేజరు పబ్లిక్ ప్రాసెక్యూటరు; అసద్ ఖాన్ సుబ్ దార్ సరిహద్దు ప్రాంతముల పోలీసు; హాల్వీ సయ్యదు అహమ్మదు దెర్వి, ఢిల్లీ;

భాగ్ బహద్దరు.

హజరత్ సా పోలీసు డిప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టరు ముస్సూటు, షేర్ ముసు. ఉద్. సిక్. సబ్ అసిస్టెంటు సర్జనుల పలాన్ టీ రిజిడినా రయిలవోడ్ ఇన్ స్పెక్టరు, మానల్ జి బజ్జోర్ అసిస్టెంటు ప్రాసిక్యూ నూపరింటెండెంటు పబ్లిక్ ప్రాసెక్యూటరు రయిలవో.

స్థూరు సాహెబు.

భాయి గండాశింగు జెయిలు కాక్ పురము; భాయి భిషక్ శింగు, హైదరాబాద్ కియాల్ కోట; భాయి చరణ శింగు, సబ్ ఇంజనీరు పంజాబు.

రాయసాహెబ్.

ఎమ్. మధుర నాయగంజిల్ల, అడవుల డిప్యూటీ కలెక్టరు పేటరు చెన్నరాజధాని; జి. గామాగారు. అసిస్టెంటు ప్రా డెనరు; చెన్నపురి మెడికల్ కాలేజీ; బాబు బిషివమోహన్ సేహ నాబీన్ జాయింటు సబ్ రిజిస్ట్రారు కలకత్తా; బాబు తారక చంద్రదత్ బెంగాల్ పోలీసు ఆఫీసు, హరక్ చంద్ర గంగోలి కలకత్తా కష్టమునావును గుమాస్తా; సత్యేంద్ర ప్రసాద్ సఖయాల, డిల్లా జడ్జి కోర్టు సెక్రటరీ; బాబు మదక్ లాలు బుడామ్ బ్యాంక్ డైరెక్టరు, బాబు మనిమోహర్ బాబు బలరామ్ పురా;

సిస్టా జూన 20:—పాల్కెపుము సమీపమున కైలా
పర్వతమునండి తొలిగినందున కలకత్తా మేయలు జరుగిరి.
లాల్ న్యాయునిది.

TELEGRAMS.

REUTER'S TELEGRAMS.

The Irish Home Rule.

The Amending Bill.

Mr. Lloyd George on Ulster.

LONDON, June 20.—Mr. Lloyd George, speaking at Denmark Hill, said the Amending Bill would give every county in Ulster the option of voting itself out of Home Rule until two general elections had occurred in England. The Ulsterites had no need to shoot anybody. All they had to do was to go to the polling booth and record their opinion.

Sir E. Carson on Amending Bill.

LONDON, June 21.—Speaking at Bolton, Sir Edward Carson declared that if the Home Rule Amending Bill simply repeated the Government's offer of optional exclusion for six years, Ulster would have nothing to do with it.

Suffragettes in England.

Premier's Welcome to Women.

LONDON, June 19.—Mr. Asquith to-day welcomed the deputation of East End workwomen because they had dissociated themselves from militancy, and also because East End women had a special case owing to the deplorable conditions under which they laboured.

Terms of Enfranchisement.

He agreed that if women were enfranchised they should receive the vote on the same terms as men. Although it was necessary to suppress organized violence, the Government did not desire to interfere with free speech.

Another Station Burned.

LONDON, June 20.—The Suffragettes have burned a small station near Wrexham.

A Male Suffragist Ducked.

A male suffragist interrupter was ejected during the meeting and thrown into a pond.

The Anglo-Persian Oil Contract.

Russian Press Comments.

LONDON, June 21.—PETERSBURG.—"Nouoe Vremya" and other conservative papers describe the Anglo-Persian Oil Contract as breach of the letter and spirit of the Convention of 1907 and as serious danger for Russia, alleging that its scope extends far into the Russian sphere of influence. "Nouoe Vremya" says that the Convention has been transformed into wastepaper.

British Banks Amalgamation.

Huge Total Deposits.

LONDON, June 22.—The London City and Midland Bank has amalgamated with the Metropolitan Bank. The total deposits amount to £ 106,000,000.

Air Race in England.

From London to Manchester.

LONDON, June 20.—An air race from London to Manchester and back started to-day in fine and calm weather.

Seven Competitors Reach Manchester.

Seven competitors in the London to Manchester and back air race reached Manchester.

The Winner.

Bruck on a monoplane won, his actual flying time being 4 hours 42 minutes 26 seconds.

British Squadron at Reval.

Crowds Visit

REVAL.—Enormous crowds headed by members of Duma and President of the Duma visited the British warships to-day. The President and Rear Admiral Beatty toasted each other in the most cordial terms. H. M. Cruisers "Boadicea" and "Lowestoft" are proceeding to Petersburg.

Scottish Express Disaster.

Another Body Found.

LONDON, June 20.—A fifth body has been found at Carradale, the scene of the Inverness Express disaster.

TELEGRAMS.

Naval Hospital Ship Ashore.

Vessel Abandoned.

LONDON, June 20.—The naval hospital ship "Maine", which went ashore on the Isle of Hull about the 18th instant has been abandoned.

Graeco-Turkish Tension.

A Frohable Settlement.

LONDON, June 20.—CONSTANTINOPLE.—It is understood that the Porte may permit the return of Greek emigrants and pay an indemnity. This would mean a settlement of the difficulty with Greece.

Opinion in Athens.

ATHENS.—The Porte's reply is regarded in official circles as showing a desire for a friendly settlement.

Albanian Insurrection.

Warships to Protect Prince.

LONDON, June 20.—DURAZZO.—Austrian and Italian warships have been instructed to fire if the Prince or the Legations are endangered by a sudden insurgent attack.

Insurgents Giving Way.

DURAZZO.—The insurgents declare that they are ready to recognize the Prince and ask for a two days' armistice, which has been granted.

Japanese Cruisers.

British Columbia's Warm Welcome.

LONDON, June 20.—The Government of British Columbia is entertaining the Japanese Cruisers, Asama and Azuma. Rear Admiral Kuroi paid a visit to the Lieutenant-Governor and was given a public welcome with a Guard-of-Honour. The crews of the vessels have been given a civic banquet.

British Colombia Mine Explosion.

Over Hundred Bodies Recovered.

The Hill Crest Mine disaster is the worst in the history of Canada. Over a hundred bodies have been recovered. The explosion occurred at a depth of 1,200 feet. The Colliery Superintendent, Mr. Quingley, is among the dead.

"Empress of Ireland" Disaster.

Vessel's Zigzag Course.

LONDON, June 20.—QUEBEC.—At the "Empress of Ireland" inquiry several witnesses from another steamer gave evidence that the "Empress" steered a dangerously zig-zag course in the St. Lawrence on her last outward trip.

The "Storstad's" Helm.

LONDON, June 21.—QUEBEC.—At the "Empress of Ireland" inquiry the Third Officer of the "Storstad" stated under cross-examination that just before the collision he put the helm hard apart without the Captain's orders. He did not think that this caused the collision. The helmsman admitted that the "Storstad" did not answer her helm quickly.

Indians and British Columbia.

Indians Prevent Captain Sailing.

LONDON, June 20.—VICTORIA.—There is no immediate prospect of the return of the "Komagata Maru" to the East. Indians are controlling the situation and refusing to allow the Captain to sail. They are determined to test the exclusion of Asiatics in the Courts.

Captain's Visit to Admiral Kuroi.

LONDON, June 21.—VICTORIA.—The Captain of "Komagata Maru" has visited Admiral Kuroi on board "Asama" and explained the situation to him.

Indians in South Africa.

The Indian Relief Bill.

Second Reading.

LONDON, June 22.—CAPETOWN.—The Senate is still discussing the second reading of the Indians Bill.

The 'Natal Mercury's' Suggestion.

The "Natal Mercury" suggests that the bill should be subject to Indians' alternative of returning to India or indenturing as by repeal of three pounds tax they are liable to become prohibited immigrants. It quotes the Indian paper "African Chronicle" which is declaring that the state of Indians will be worse than ever.

TELEGRAMS.

Austrian Aviation Disaster.

Biplane and Dirigible Collide.

Eleven Persons Killed.

LONDON, June 20.—VIENNA.—The military dirigible, balloon, Koerting, exploded to-day at a height of six hundred feet and the occupants consisting of a Captain, four Lieutenants, a Naval Officer, a Civil Engineer, and two soldiers were killed. The balloon had ascended to take photographs in the air and was sailing in the direction of Koenigsberg. Half an hour later a biplane, piloted by two Lieutenants, followed the dirigible and circled round it. Then the aeroplane attempted to fly over the dirigible, and in doing so made a rent in the balloon. An explosion followed and the balloon caught fire, the bodies of the occupants being charred. The men in the aeroplane were also killed.

Further Particular.

LONDON, June 21.—VIENNA.—The newly married wife of one of the Lieutenants who were killed in the airship disaster arrived on the scene in a motor car at the very moment when the airship crashed to ground. It appears that the aeroplane was attacking the balloon in connection with manoeuvres. Eye-witnesses state that the airship's propeller caused a whirlwind which sucked in the aeroplane.

Baron Rothschild Shot At.

Assailant Arrested.

LONDON, June 21.—PARIS.—Baron Henri de Rothschild was shot at with a revolver while leaving the Opera yesterday evening and wounded in the leg. The assailant is sixty years old and a retired dairyman, who declared that he had been ruined by philanthropic dairies. He was arrested. Baron Rothschild was able to go home.

Bullet Extracted.

The Bullet which struck Baron Rothschild has been extracted. It was found to have flattered itself against bone. The patient is making satisfactory progress.

Panama Exposition.

Canvassing London Exhibitors.

LONDON, June 20.—The authorities of the Panama exposition are sending a special agent to London to secure exhibitors.

Polytechnic Marathon Race.

Victory for France.

LONDON, June 20.—The Polytechnic Marathon Race from Windsor Castle to Stamford Bridge took place to-day in glorious weather. Forty-three started, all nations being represented. His Majesty started the race. L. belia (France) was first in two hours forty-six minutes 50 4-5 seconds. Swedes were second and third, and Studholme fourth.

Birthday Honours (English).

Earldom.

LONDON, June 21.—Lord Kitchener has been created Earl.

Peerages.

Sir Herbert Cozens Hardy, Sir Edgar Vincent, Major-General Brookehurst, Sir Leonard Lyell.

Privy Councillors.

Lord St. Davids, Mr. Cook, Prime Minister of the Commonwealth of Australia, Mr. Tennant, M. P., Mr. Ellis Griffith, M. P.

Grand Cross of St. Michael and St. George.

Lord Liverpool, Governor of New Zealand, Mr. Borden, Prime Minister of the Dominion of Canada, General Sir Esie Rundle, Governor of Malta, Admiral Sir Day Bosanquet, Governor of South Australia, Sir Conyngham Greene, British Ambassador in Tokio.

Knights Commanders of St. Michael and St. George.

Mr. Smith, Governor of Nyasaland Protectorate, Sir Benjamin Robertson in recognition of his services in the Union of South Africa Enquiry regarding Indians, Major-General Godley, G. O. C. Forces in New Zealand, Mr. Mercer, Crown Agent, Colonel Eyles, Consulting Engineer for Railways to the Crown and Agent.

Companions of St. Michael and St. George

Mr. Stubbs, Colonial Secretary of Ceylon, Mr. Fox, Consul General at Chengtu, Mr. Hobart Hampden of British Embassy in Tokio, Mr. Sly, Consul at Harbin.

Honorary Companion.

Sultan of Brunei.

Knights Commanders of Bath.

Lieutenant-General De Brath, retired, Major-General Sir M. H. S. Grover, Commanding Quetta Division.

TELEGRAMS.

Sir T. W. Filderness, Lieutenant General Belfield, Colonel David Henderson, Colonel von Donop, Admiral Rice, Vice-Admiral Hon Sir A. E. Bethell, Rear Admiral Beatty, Rear Admiral Peirse, Surgeon-General May, Sir John McDonnell and Mr. Redmayne, Rear Admiral De Chair, Captain Dumas, R. N., Captain Dreyer, R. N., and Paymaster-in-Chief Klabbe.

Companions of Bath.

Lieutenant-Colonel W. R. Edwards, I. M. S., Colonel C. H. U. Price, Brigadier-General Havelock Hudson, Colonel G. Palin, Colonel W. G. Walker, V. C., Colonel Hon. C. C. Manifold, I. M. S., Colonel H. G. Smith, Colonel Roper, Colonel George St. John, Brigadier-General Hon. C. E. Bingham, Colonel Hickie, Colonel De Grex, Colonel Scott Kerr, Colonel A. J. Chapman, Colonel F. J. Smith and Major Doughty Wyhe.

Grand Cross of Bath.

LONDON, June 21.—General Sir Arthur Singleton Wynne and Admiral Sir E. F. H. Henderson, Lieutenant-General Sir F. R. Wingate, Lord Gladstone.

Baronets.

Mr. Horrick, Deputy-Lieut. of the County of Glouce, St. Brshire, Mr. Mackay, Glasgow Ship-owner, Mr. Robert Nivison Stock-broker for Dominions Loans, Mr. Stevenson, Lord Provost of Glasgow, Sir T. V. Bowater, Lord Mayor of London, Sir Joseph Beecham, Sir John Benn, Sir R. H. Hobart.

Knighthoods.

Mr. Burnet, Architect of the Exentions to British Museum, Mr. James Frazer, Author, Mr. Henschel, Musician, Dr. Herringham, Mr. St. John-Sope, Historian, Colonel King, Secretary to Naval and Military Tournament, Dr. William Milligan, Dr. Sharkey, Mr. Lindsey Smith, formerly Judge in the Court of Zanzibar, Mr. Stanley Managing Director of London Underground Railways, Mr. Uguhart, Lord Provost of Dundee, Mr. James Duncan, M. P., Mr. Bethell, formerly M. P. (Liberal) for Maldon Division of Essex, Mr. Painter and Colonel Humphrey, Sheriffs of London. Dr. Mawson, Antarctic Explorer.

Knight of Garter.

Earl Beauchamp

Knight of Thistle.

Baron Kinnaird.

Knight Commander of Victorian Order.

Major General Ross.

Imperial Service order.

Mr. Thompson, Director of Works, F. M. S. S. S. S.

Knights Bachelors.

Mr. Justice Miller of Madras, Mr. Justice Bachelor of Bombay, Mr. F. L. Spratt of Bombay, Port Trust, Lieutenant-Colonel Rogers of the Medical College, Calcutta and Mr. Lookhart, Jute Manufacturer, Kirkcaldy.

INDIAN TELEGRAMS.

(From Our Own Correspondents)

Appreciation of the Viceroy.

Another Simla Meeting.

LAHORE, June 20.—Besides the public meeting, convened by Sir Pratul Chatterjee, the Hon'ble Shafi and others at the Town Hall held last evening a special meeting of the Mahomedans outside the Mochi Gate, under the auspices of Nawab Zulfiqar Ali and others, where resolutions urging the extension of the Viceroy's term were passed.

A Meeting at Bankipore.

BANKIPORE, June 20.—A well attended meeting this morning presided over by Khan Bahadur Nawab Sarfaraz Hossain it was resolved to send a cablegram to Lord Crewe urging the extension of the Viceroy's term of office by at least two years. Similar resolutions were passed by the Congress Committee, the Provincial Association and the Behar Landholders' Association.

Some Press Comments.

The "Tribune".

LAHORE, June 20.—Commenting on Lord Hardinge's Birthday celebrations the "Tribune" says that the important reason, why an extension is desirable to Lord Hardinge, is that he must be given an opportunity of completing his task by broad basing the duty of India's allegiance, to England on tangible political advantages, by giving them at reasonable voice in Imperial affairs and by urging the direct representation of India in Parliament. Commenting further on the Simla "Demonstration" it says—"India's appreciation of the present Viceroyalty is the result of a critical and intelligent estimate of His Excellency's policy and acts of State, an estimate which is acceptable to all classes of people throughout the length and breadth of the country, as has been amply testified by simultaneous demonstration in several parts of the country."

"The Punjabee".

The "Punjabee" enumerates the distinguishing features of Lord Hardinge's Viceroyalty and says, "Thus it is why one finds so many eloquent tongues and powerful pens urging that Lord Hardinge might remain for two years more to complete the good work begun by him. It, however, doubts whether Lord Hardinge will consent to remain beyond the usual term."

King's Birthday Celebration.

At Simla.

SIMLA, June 21.—Rain held off this morning long enough for an impressive ceremonial in honour of King's birthday to be held upon the ridge where Viceroy, Commander-in-Chief and whole of officials in full uniform attended annual parade of Volunteers and escorts, Lord Hardinge afterwards giving away medals earned during past year.

Growth of Co-operative Credit.

A Government of India's Resolution.

SIMLA, June 20.—A Government of India resolution traces the growth of Co-operative Credit in India and affords striking evidence of the enormous benefits, economic, social and educational, which the movement, if wisely directed, may be expected to produce. Ten years ago there were nothing beyond a few scattered experiments in India, to-day, there are over twelve thousand societies with nearly six-hundred thousand members and a working capital of over five crores of rupees.

Derailment At Bankipore.

SIMLA, June 20.—Owing to a derailment near Bankipore, the Calcutta mail is six hours behind time.

The Peshawar Bank Petitions.

LAHORE, June 20.—Among the petitions presented to the Chief Court under the new Companies' Act is one for the winding up of the Upper India Real Estate Co. Limited, presented by Harkishenlal and another for the winding up of the India Commission Agency, Limited by the Official Liquidator of the Peshawar Bank Multan.

Foot-ball in Calcutta.

CALCUTTA, June 20.—The Committee of the Calcutta Football League are to be heartily congratulated on the huge success that attended their endeavour in making the annual fixture England vs Scotland match what it proved to be. The Calcutta ground was in a lovely condition and was tastefully decorated with flags and festoons. The band of the Rajputs discoursed at intervals sweet music. The attendance was large, about 8,000 people being present. The supervision was entrusted to the Staff Sergeant Curley, Calcutta's best Referee. The two teams were evenly balanced and a very interesting game commenced. Scotland had to play although for a short time, under a disadvantage, owing to Campbell having retired with an injury to his knees. He pluckily rejoined but was not the man he had been. England won by a goal but a draw would have been a truer index, and if Sampson were a little steadier the Scots would have had a draw. The line for the goal was absolutely at his mercy. The two rival goalies discharged their duties very satisfactorily and none can blame Thomson for the goal. He allowed Peters to score off a pass from Sherman much at the other end and saved some nasty shots. The two centre halves Chisholm for Scotland and Churchill for England played superbly. It was a treat to see them at work. The solitary goal of the evening was scored about 3 minutes after restart. After the game the usual ceremonies followed.

An Anarchist Revenge.

— Attempt to Kill Approver.

CHITTAGONG, June 20.—Narendranath Sen, the approver in the Dacca conspiracy case, was shot on the Sadarghat Road last night. The shot missed him but killed instantly Satyendranath Sen at Dhulghat, an apprentice in the local Customs office. Narendranath had reason to believe he was being chased and fled here but was followed by the assassins. The police are enquiring.

Further Particulars

Further details of the political assassination show that the approver, with the victim and another companion, came out of a cycle shop and walked along the Sadar Ghat Road. Near the Post Office Narendranath heard footsteps and looking behind saw a man aiming at him. He ducked and Satyendra Nath was shot dead. The approver fled into an Italian Confectioner's shop. Another shot was fired but missed him and hit the shop. The people in the roadway were too alarmed to catch the assassins, but it is reported that three men were seen running towards the north Narendranath, who only came to Chittagong a few days ago, has given the name of the man he suspects to the Police, who are enquiring vigorously. This is the second attempt on Narendranath's life.

Birthday Honours. Indian

"Gazette of India."

SIMLA, June 21.—The following Birthday Honours are gazetted—

K. C. B.

Generals E. De Brath and M. H. S. Grover.

C. B.

Lieutenant-Colonel Edwards, I. M. S., Colonels C. H. A. Price, H. Hudson, C. W. Palm and W. G. Walker (I. A.) and Colonel C. C. Manifold, I. M. S.

K. C. S. I.

Mr. M. W. Fenton, Financial Commissioner, Punjab; Sir Harold Stuart, Governor's Council, Madras, and Colonel Burrard, R. E., Surveyor-General.

C. S. I.

Hon'ble Sirdar Daljit Singh, Jullundur; Lieutenant-Colonel Ray Kumar Bir Bikram Singh, Sirmur, Hon'ble Mr. W. Maude, I. C. S., Mr. B. S. Carey, C. S., Burma, Mr. H. A. Crump, Financial Commissioner, C. P., Mr. M. Nethersole Inspector, General of Irrigation; Mr. W. J. Reid, Chief Secretary, Assam; Mr. Kanthraj Urs, Mysore; Mr. O. V. Bosanquet, Political Department, Mr. W. G. Wood Public Works, United Provinces; and Mr. J. C. Godley, Director of Public Instruction, Punjab.

K. C. I. E.

Mr. Brean Egerton, Comptroller-General of Paigahs, Hyderabad, the Maharaja of Dinapur, and Mr. S. Sale, Bar-at Law, India Office.

C. I. E.

Lieutenant-Colonel W. Moleworth, I. M. S., Madras, Mr. P. G. Messent, Port Trust, Bombay, Mr. Lallu Samaldas Mehta, Bombay, Mr. L. Berley, Collector of Dacca; Hon'ble Mohendra Nath Roy, Howrah, Mr. F. E. Lyall, Collector of Mozaffarpur; Lieutenant-Colonel G. J. H. Bell, I. M. S., Jails, Burma; Mr. F. C. Lewis, P. W. D., Burma; Mr. Lewis French, I. C. S., Kapurthala; Colonel S. M. Renny, R. A. Inspector-General, Ordnance Factories, Captain W. R. Jeffry, 73rd Karnataka, Mr. R. Meredith, Postal and Telegraph Department, Mr. A. Howard, Pusa Institute, Major E. D. W. Greig, I. M. S.; Mr. H. A. Close, Indian Police, Mr. R. H. Tickell Public Works, Central Provinces and Punjab; Mr. F. S. Slowcock, I. C. S., Central Provinces, Lieutenant-Colonel F. Lloyd, Assam Valley Light Horse; Major A. E. Jacob, Political Agent, Zhob, Nawab Khair Bux Khan, Baluchistan; Mr. Thomas Sommer, Bombay Public Works, retired, and Mr. H. J. W. Fry, D. G. of Stores, India Office.

Knighthood.

Mr. Justice Miller of Madras High Court; Mr. F. L. Spratt, Port Trust, Bombay; Mr. Justice Batchelor High Court, Bombay, and Lieutenant-Colonel L. Rogers I. M. S., Calcutta.

Kaiser-i-Hind (Gold.)

Mr. Arthur Davies, Law College, Madras, Mr. Bhuvan Das Narotum Das, Malvi, Surat, Mr. A. M. Young, Salt Department; Rai Hira Singh Sangi State, Simla, Major C. E. Southon, I. M. S., Punjab, Rev. Mother Gonzaga, Calcutta; Dewan Puttana Chetty, Mysore, Honorary Captain Hogan, I. S. M. D., Mr. W. Goldstream, Indian Civil Service (retired) Mr. E. Guilford is awarded a Bar to be worn with the Kaiser-i-Hind Medal.

Kaiser-i-Hind (Second Class).

Rev. G. N. Thomssen Guntur, Bauz Bhagwandas, Bombay, Rev. F. V. Allen, Madras, Babu Jogendra Nath Mukherji, Bengal Police, Miss E. Tudball, Ahmedabad; Honorary Captain Hanwant Singh, Rhotak, Miss L. Brock, Bengal; Mang Shwe Tha, Akyab, Rev. C. S. Mead Faridpur, Captain C. R. Macdonald Bihar, Mr. J. T. Best, Rangoon, Mr. P. A. Churchward, Rangoon; Assistant Surgeon G. A. Deane, Secunderabad, Dr. J. Hutchinson, Chamba, Mr. T. C. Falsman, Rawalpindi, Mrs. D. Webb-Ware, Chagai, Mr. F. C. Waller, Delhi, and Miss J. Grant, Seoni. Rev. A. Campbell, Southern Mission, receives a Bar to be worn with the Medal Mr. S. G. Thomas, St John's College, Agra.

Imperial Service Order

William Houston Treasure, Esqr., lately Assistant Solicitor to the Secretary of State for India; Edward Holyroyd Gadsden, Esqr., Superintendent, Central Jail Combaratore, Madras, Mr. Manmohan Nath Ghosh, M. A. B. L., Provincial Civil Service, Deputy Magistrate Bengal; James Guyer Harris Esqr., Provincial Civil Service, Superintendent, Office of the Commissioner Mandalay Division Burma, Rai Bahadur Tilak Chand, Provincial Civil Service, Extra Assistant Commissioner in the Punjab, Frank Luker, Esqr., Superintendent, Government Press, Allahabad United Provinces, (on leave), Shanker Madho Chitnavis, B. A. Statutory Civil Service, Deputy Commissioner, Chhindwara, Central Provinces and Berar, Arthur Henry Wilson, Esq., Superintendent of the Office of the Inspector-General, Imperial Service Troops, Babu Kanti Bhushan Sen, Provincial Civil Service, Deputy Magistrate and Deputy Collector, Personal Assistant to the Commissioner, Chota Nagpur, Behar and Orissa, Gilbert Franklin Winn, Esqr., Registrar in the Home Department of the Government of India, and Rao Bahadur Anant Narayana Tambe, Deputy Assistant Political Agent, Junagadh State, Bombay Presidency.

To be Honorary K. C. S. I.

Shahk Sir Khazil Khin of Mohammedrah, and Shahk Sir Mubarak Bin Sabah, Ruler of Kuwait.

To be Honorary C. S. I.

Shahk Fsa Bin Ali, Al Khabfa or Bahrain.

To be Honorary C. I. E.

Haji Mahomed Ali Rais Ut Tajar of Mohammedrah.

Indian Honours.

Maharajah Bahadur.

Maharajah Bahadur, as a personal distinction is conferred upon Babu Keshava Prasad Singh, Zamindar of Dumraon, Bihar and Orissa, and Maharaj Kumar of Mahadevasram Prasad Sen, Zemindar of Haryana, Bihar and Orissa.

TELEGRAMS.

Raja Bahadur.

Raja Bahadur, as a personal distinction, is conferred upon Raja Shed Mangal Singh of Mainpuri, United Provinces.

Raja.

Raja, as a personal distinction, is conferred upon the Hon'ble Babu Kritanand Singh of Banah, Behar and Orissa, and Chowna Gohain Khamti, Khamti Chief, North Eastern Frontier Province of Assam.

Rani.

Rani, as a personal distinction, is conferred upon Mussamat Dhan Dei Bibi, widow of, Rai Durga Prasad Bahadur of Jaunpur, United Provinces.

To be Mahamahopadhyaya.

Brahma Sri Haribhar Sastri, Head Pundit, Sanskrit Patasala, Chidambaram, South Arcot, Madras; and Pundit Lashman Shastri, Professor of Sanskrit College, Calcutta.

To be Shams-ul-Ulama.

Maulvi Abul Khair Abdul Wahhab, Subordinate Educational Service, Bengal; and Maulvi Sayed Abbas Sayed Abbas Hussain, Dargah, Bulandshahr District, United Provinces.

To be Dewan Bahadur.

Pasupuleti Parankusam Naidu, Acting Deputy Commissioner of Police, Madras; Mr. Kashinath Ramachandra Godbole, Additional Member of the Legislative Council, Bombay; Seth Ram Gopal of Secunderabad; Mr. C. S. Aiyar, Inspector-General of Police, Mysore State; and Mr. C. Srinivasa Aiyangar, Retired Councillor, Mysore State.

To be Sardar Bahadur.

Belling Ram, Inspector, Armed Police, Jalpaiguri, Bengal; Sardar Naram Singh, Honorary Magistrate, Gujranwala, Punjab; and, Sardar Jowabar Singh, Honorary Magistrate, Mustafabad, Ambala District.

To be Khan Bahadur.

B. K. Anklesaria, Temporary Assistant Surgeon, Bombay Presidency; Maulvi Mahomed Ismail, Public Prosecutor and Vice-Chairman, District Board, Mymensingh, Bengal; Mahomed Ali Khan, Honorary Magistrate, Cawnpore, United Provinces; Munshi Abdul Ghani, Zamindar of Kurka, Kheri District, United Provinces; Hashmat Ali Khan, Jail Factory Auditor, United Provinces; Mahomed Moin-Uz-Zaman, Deputy Collector, United Provinces; Shaikh Fazl Karim, Extra Assistant Commissioner, Punjab; Mahomed Saheb Ghani, Professor, Veterinary College, Lahore; Maulvi Khwaja Mahomed Nur, Pleader, Gaya, and Member of the Legislative Council, Behar; Maulvi Saheb-Ud-Din Ahmed, Deputy Magistrate, Behar; Mr. An Ahmed, Officiating Additional District Judge, Shahabad, Behar; Maulvi Syed Mahomed Afzal, Assistant Surgeon, Temp. Medical School, Bankipore, Behar; Mahomed Afzal Khan, Bhamo Battalion, Burma Military Police; Mir Mian Khan, Kurd Chief, Bolan, Baluchistan; Mir Shakar Khan Kirdar, in Kharan, Baluchistan; Saadulla Khan, Subadar Major, Swat, North Western Frontier; Gulam Murtaza Khan, First Assistant to the Political Officer-in-charge of ex-Amir, Nana Bhai Kuverji Modi, Assistant Surgeon, B. B. and C. L. Railway, "Abdur Rahman, Vice Consul, Jeddah."

To be Rai Bahadur.

Madi Reddi Paupa Rao Naidu Garu, Deputy Superintendent of Police in the Madras Presidency; Jesudasan Solomon Gnanmayar Nadar Avergal, Subordinate Judge in the Madras Presidency; Babu Basanta Krishna Bose, Deputy Magistrate and Collector, Bengal; Babu Tarak Chandra Das, late Small Cause Court Judge, Munsibganj, Dacca, Bengal; Babu Monmohun Chakravarti, Deputy Magistrate and Collector, Bengal; Babu Narendranath Nath Dhar, Subordinate Judge, Nadia, Bengal; Babu Dina Nath Sanyal, Civil Surgeon, Pubna, Bengal; Rai Saheb Dr. Purnanda Chatterji, Provincial Educational Service, Bengal; Babu Nimal Chandra Das, District, Chittagong, Bengal; Mr. Bhupati Nath Das, Provincial Educational Service, Bengal; Babu Narendranath Nath Ghosal, Government Pleader and Public Prosecutor for Oudh, United Provinces; Pundit Durga Datt Joshi, District and Sessions Judge, Azamgarh, United Provinces; Munshi Sarju Prasad, Municipal Commissioner and Honorary Munsif, Gorakhpur, United Provinces; Pundit Beni Madho Dube, Chairman, Municipal Board, Unao, United Provinces; Rai Saheb Sheela Pathak, Vice Chairman, Municipal Board, Etawah, United Provinces; Pundit Gokal Das, Extra Deputy Conservator of Forests, Punjab; Rai Saheb G. J. Rao, Deputy Superintendent of Police in the Punjab; Babu Surendra Nath Mazumdar, Deputy Magistrate and Deputy Collector, Bhagalpur, Behar and Orissa; Babu Rabati Kanta Nag, late Sub-Judge, Patna, Behar and Orissa; Babu Priyabrata Narayan Singh, Zemindar of Pachgachia, Bhagalpur District, Behar and Orissa; Babu Vishwanath Singh, Seoni, Central Provinces; Babu Abhinava Sankar Guha, Extra Assistant Commissioner, Province of Assam; Mr. Saranlal Bapna, Private Secretary to His Highness the Maharaja Holkar of Indore, Central India; Rai Saheb Punjit Shib Ditta, Senior Sub-Assistant Surgeon, Kotah State, in Rajputana; Rai Saheb Malik Takht Ram, retired Extra Assistant Commissioner in the North-West Frontier Province; and Rai Saheb Abinash Chunder Kenar, Superintendent in the Home Department of the Government of India.

To be Rao Bahadur.

Tirupattur Narasinga Rao Ayl., Non-Official Visitor, Salem Jail, Madras Presidency; Mantapudi Kameswara Rao Pantulu Garu, Inspector of Schools, Guntur, Madras Presidency; Arti Krishnaswami Rao Ayl., Chief Accountant, Office of the Accountant-General, Madras Presidency; Moses Gnanabaranam Arogyaswami Pillai Ayl., Chairman, Municipal Council, Coimbatore, Madras

Presidency; Subbaraya Reddi Kumarasami Reddiar Ayl., Chairman, Municipal Council, Palamcottah, Madras Presidency; Tiruvallyangudi Vijayaraghavachari Ayl., Revenue Officer, Corporation of Madras; A. Doraiswamy Aiyar Avergal, Deputy Collector, Madras Presidency; Keshaviah, Girdikaral Trivedi, Chief Revenue Officer, Junagadh State, Bombay Presidency; Raghunathji Neechabhai Taty, late Government Pleader, Surat, Bombay Presidency; Mr. Shripat Vishnu Mohaskar, Sub-Engineer and Honorary Assistant Engineer, Bombay Presidency; Bhaskar Yashavant Jathar, late Head Master, Government High School, Dharwar, Bombay Presidency; Keshav Govind Dangle of Akola, Central Provinces, and K. Srinivasa Rangachary, Post Master, Bangalore.

To be Khan Sahib.

Mahomed Bazlullah Sahib, Presidency Magistrate, Madras; Harji Abdul Khadir Marakkayar, Merchant and Landholder, Porto Novo, South Arcot District, Madras Presidency; Khaja Ahmadulla Khan, Khaji of Rajahmundry, Godavari District, Madras Presidency; Ghulam Rasul Khan Ghulam Chaus Khan, Commanding Imperial Service Lancers, Junagadh State, Bombay Presidency; Burjorjee Manekji Patel, of Dharwar, Bombay Presidency; Mr. David Aron, Sub-Assistant Surgeon, Bombay Presidency; Banemiyi Shaik Amirali, Inspector, Bombay District Police, Hyem Benjamin, Chief Constable, Palampur Agency Police, Bombay Presidency; Maulvi Abdur Rahim, Inspector of Police, Calcutta; Khudim Dusan Khondkar, Secretary, Makshapur Urban Co-operative Bank, Ltd., District Faridpur Bengal; Munshi Mahomed Alamgir Khan, retired Tahsildar of Mandawar, Bijnor District, United Provinces; Maulvi Khalil-Ur-Rahman, Weaver, Benares, United Provinces; Syed Inayat Hussain, Tahsildar, Cawnpore; Maulvi Ghulam Qadir, Overseer, Public Works Department, Irrigation Branch, Punjab; Munshi Najam-ud-Din, Political Tahsildar of Dera Ghazi Khan, Punjab; Ghulam Hasan Bargich, Sargodha, Punjab; Mirza Zafar Ali Extra Judicial Assistant Commissioner, Punjab; Munshi Daim Khan, Deputy Superintendent of Police, Punjab; Mian Abdul Hamid Mashur Mall, of the Kapurthala State, Punjab; Sheikh Nizam Din, Divisional Inspector of Vaccination and of Birth and Death Registration, Punjab; Maulvi Mahomed Shams-Ul Zoha, Deputy Magistrate and Deputy Collector, Bhagalpur, Behar and Orissa; Maulvi Habib Hur Rahman, Deputy Magistrate and Deputy Collector, Gaya, Behar and Orissa; Maulvi Syed Nurul-hasan, Inspector of Registration Offices, Behar and Orissa; Maulvi Rahmat Ali Khan, Inspector of Police, Behar and Orissa; Aga Mahomed, Merchant and Honorary Magistrate, Rangoon, Burma; Maulvi Abdur Qadir, Pleader, Amraoti, Central Provinces; Munshi Mahomed Abdul Haq, Extra Assistant Commissioner and Dewan of the Kawardha Feudatory State, Central Provinces; Kerbalai Hassan Ali, Merchant, Quetta, Baluchistan; Wadepa Jan Mahomed Khosa, Nasirabad in Baluchistan; Sardar Khoedat Khan, North-West Frontier Province; Abdul Kadir Khan of Jbanda, Peshawar District, North-West Frontier Province; Khan Faqir Mahomed Khan, Temporary Engineer, Swabi Division, Upper Swat River Canal, Mahomed Khan, late Subadar Major, 126th Baluchistan Infantry, North West Frontier Province; Azad Khan, Subadar in the Frontier Constabulary, North West Frontier Province; Maulvi Syed Ahmed Dehlvi, Delhi, Hazrat Shah, Deputy Inspector of Police, Muskat; Sheikh Shams-Ud-Sin, Senior Sub-Assistant Surgeon, I. S. M. D.; Mr. Pallonji F. Rabadina, Permanent Way Inspector, Bombay Baroda and Central India Railway; Mr. Manakji Burjorjee, Honorary Assistant Traffic Superintendent, North Western Railway.

To be Sardar Sahib.

Bhai Ganda Singh, Jailor, Cawnpore District Jail; Bhai Bishan Singh, Head Master, Government High School, Sialkot, Punjab; Bhai Charan Singh, Sub-Engineer and Honorary Assistant Engineer, Punjab.

To be Rai Sahib.

Coimbatore Muthusawmi Maduranayagam Pillai, Extra Deputy Conservator of Forests, Madras Presidency; Gulvadi Rama Rao, Assistant Professor, Medical College, Madras; Babu Bepin Mohan Sehanabis, Joint Sub-Registrar of Calcutta; Babu Tarak Chandra Datta, Head Assistant, Bengal Police Office; Haran Chandra Ganguli, Clerk, Customs House, Calcutta; Babu Sitendra Prasad Sanval Munshiram, District Judge's Court, Saharanpur, Babu Madanlal, Managing Director, District Bank, Budaun, United Provinces; Babu Mani Mohun Basu, Balrampur, Gonda District, United Provinces; Chaudhri Raghib Naram Singh, of Asora, Meerut District; Lala Bedai, Contractor, Lucknow; Lala Bishambhar Nath Tandon, Treasurer, Bank of Bengal, Lucknow; Babu Murat Lal, Sub-Assistant Surgeon, Police Hospital, Meerut; Lala Mukund Lal, retired Extra Assistant Commissioner, Punjab; Lala Mul Chand, son of Lala Nanak Chand, Government Pleader and Public Prosecutor, Gujranwala, Sessions Division, Punjab; Babu Chuni Lal Ray, Assistant to Commissioner of Excise, Behar and Orissa; Babu Bhuban Molan Chatterji, Deputy Magistrate and Deputy Collector, Patna, Behar and Orissa; Babu Nilmani, Deputy Magistrate and Deputy Collector, Bhagalpur, Orissa; Babu Bama Charan Bhaumik, Deputy Superintendent of Police, Bihar and Orissa; Babu Jwala Prasad, Government Pleader, Arrah, Behar and Orissa; Babu Raghunandan Singh, Officiating Deputy Superintendent of Police, Behar and Orissa; Babu Trailokya Nath Ghosh, late Head Master, Zilla School at Chapra, Behar and Orissa; Nikunja Behari Roy, Supervisor, Public Works Department, Burma; Amarchand, Inspector of Police, Nagpur; Radhika Pershad Banerji, Sub-Assistant Surgeon, Nagpur; Babu Prakash Chandra Purkayastha, Landholder, Sylhet District, Assam; Srinut Durbassa Singh, Overseer, Public Works Department, Assam; Srinut Durgadhar Borkataki, Assistant Inspector of Schools, Assam Valley Circle; Ajudhia Pershad, Inspector of Police, Central India, Lala Bakhtawar Lal, State Engineer, Rajgarh State, Central India; Munshi Bhagwandas, Deputy Collector, Kurauli State, Rajputana; Har Pershad, Sub-Assistant Surgeon, Khosht, Colliery Dispensary, Baluchistan; Lala Mangat Rai, Head Clerk, Office of Deputy Commissioner of Hazara District, North-West Frontier Province; Lala Ishri Pershad, late Treasurer, Delhi District; Lala Balak Ram, Head of the Firm of M. S. & Co. and Son, Delhi; Dr. Narayana Nath, M.D., Medical Practitioner, Rawalpindi; Narayana Nath, M.D., Medical Practitioner of the Surveyor-General's Office, Lala Saheb, Assistant

Trigonometrical Survey Office, Dehra Dun; Babu Bhag Chand, Station Master, Multan City Station, North-Western Railway; Lala Dhanpat Rai, Contractor, North-Western Railway; Lala Rai Saran, Head Assistant, Office of Inspector-General, Railway Mail Service and Sorting Western Circle, Poona; and Babu Choitan Ghara Shaw, Technical Telegraph Master, Indian Telegrams.

To be Rao Sahib.

Atmaram Lakshman Shrivastavkar, Chairman Municipal Council, Cochin; Tattavarti Narayanasawmi Naidu Garu, Assistant Surgeon, Nellore, Madras Presidency; Maruthi Narayana Rao, Deputy Tahsildar, Madras Presidency; Krishna Ayyangar Srinivasar Ayyangar, Vice Chairman, Municipal Council, Srivilliputur, Ramnad District, Madras Presidency; Ramasawmi Pillai Narayanasawmi Pillai, Secretary, Municipal Council, Dindigul, Madras Presidency; Edeuzer Rangasawmi Adappa Pillai, Manager, Office of the Inspector-General of Prisons, Madras Presidency; Ambashankar Umashankar Malji Pleader and Mill Owner, Broach; Mr. Rango Govind Naik, Pleader, Belgaum; Mr. Tatu Pandu Sawant, Head Clerk, office of the Executive Engineer, Dharwar Irrigation District; Balaji Saktharam Kothagi, late Vernacular Master, Belgaum District; Girdharsingh Maniram, Inspector, Bombay District Police; Mr. Kewalram Tulidas Sujanasangani, retired Sub-Engineer, Bombay Presidency; Teju Kaya, Contractor, Bombay; Antony Simon Gabriel Michael, Shipping Clerk, Depot and Agency Forest Division, Rangoon, Vellore Ratna Kalyanasundaram Mudaliar, Superintendent, Military Accounts Department, Calcutta, and Mr. Thundiray Balkrishna Rajadhyaksha, Accountant, Public Works Department, Bombay.

Short Telegraphic News.

Two sets of draft rules of interest to motorists are published in the current Punjab Gazette.

The Mail Steamer left four hours late yesterday owing to a delay in the arrival of the Calcutta Mail, the Burma mail having missed connection.

The Hon'ble Sir Chandra Chatterjee has been appointed Chief Minister of the Nabha State on a salary of Rs. 3,000 per mensem, with effect from 1st August. It is likely that His Highness the Raja of Nabha will proceed to Europe shortly afterwards.

A Gazette Extraordinary issued on Saturday prohibits bringing by sea or by land into British India of any copy of the pamphlet entitled Gadr-di-Gunj (Echo of the Mutiny) published (in Gurmukhi and in any other Indian language) by the Yugantar Ashram, San Francisco

వృత్తాంతములు.

మైసూరు రాష్ట్రమునందు రైలు సెన్సు 0-1-0
0-1-6 హెచ్చించుటకు మహారా జామోదించెను.

మరాఠు రామస్వామిగుప్తగారు గుజాయిచందు ముకారూగారు రు 640 లు విలువగల 5 కాశీమలాయి నాణెముల పూరించినటుల జార్జి టౌను మేజిస్ట్రేటుయొద్దట ఆఫీసరుగముచు తెచ్చెను. దండనాధికారి ప్రతివాదిపై సమ్యుల సంఘి 26వ తేదీని నాయుదా వేసెను.

గత సురువాసరంబున 80 ఏండ్ల ప్రాచుర్యముగల బలిజ కులస్తుడు రామస్వామి నాయుడు కన్నయ్య నాయుడు కీధ రెండవ సంవత్సరమునందు నివసించు నతడు ప్రాణహాత్య జైకికొనెను. అతడు కడుపునొప్పి వ్యాధి కోర్కెలక కృష్ణప్ప నాయక గుంటయందు పడి మృతివొందినటుల యువైనది. అతనికొడుకు వేణుగోపాలు నాయుడు రెండేళ్లవయసు గుర్తించెను. పంచాయితీగారు నీటిలోబడి ప్రాణహాత్యుడైకొని నాడనుట సంభవమని తీర్మానించిరి.

చెన్నై పురి మ్యునిసిపాలిటీ ఆరోగ్యశాలయందు మొదటి గుమస్తాగావన్న చిన్న బాబు నాయుడు కొంతకాలము క్రితము రోగవశిన రాజీనామా నిచ్చెను. రాజీనామా నిచ్చునపుడు రేపుడు తనకు ప్రాపంచిక సుఖములను త్యజించి సన్యాసత్వము స్వీకరించును అన్న నో సంకెన చెప్పెను. మ్యునిసిపాలిటీలోని యధికారులు అచూచునను మీదను తెక్కలను పరిశీలించిరి. రూ. 20'0 అపూరించినటులు తెక్కల వలన తేలికది. పోలీసువారు నీవిషయమును విచారించుచున్నారు. కాని చిన్న బాబు నాయుడు ఎచటనున్నది తెలియలేదు. ఆరోగ్యశాలాధికారి కేవలైకొన్నెలు మొదటి గుమస్తా పనుండి నిలుపుదల చేసిరి. కాని ఓదీసి చిన్న అబ్బాయి నాయుడు విషయమునకు సంబంధి మేముయూలేదు.

న్యాయసభా సంస్కరణము.

సర్. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు పి. సి. ఇ. వి. ఎల్. ఎల్. డి. గాంధీయీ కామ్రాడ్ నిలువలైతే వ్రాయుచున్నాను:—

కడచిన వార్తలు పాఠాలో మనదేశము చేరినటుయి మున్న పత్రికయొక్క ఎంపయరు సంచికలో కొంతవరకు సితేశము లోని న్యాయసభా సంస్కరణ విషయమై వ్రాయబడియున్నది. ఈవార్తను విన్నవించునపుడు నైకగుపడుచుండినను ఇక్కడ వ్యవహారముల నెరిగినవారికి నూతనముల నేమాత్రము విచారించినట్లుతోచదు. ఈదేశమున దినదినపరివర్తనముచేసి యీ దేశమున కారణమును వ్యాస రే ఖతుడు గుర్తించినట్లు గానబడదు. భారతీయులకు చీటికిమాటికి కొద్దిల కెక్కులయినను సహజగుణము యగునట్లు పిరికి దీనియందమితత్వములకులదినతరుచుచెప్పుచుండుకాని భారతీయులకిల మునకు విరుద్ధమును, పరిస్థితికి ననుగుణమునగు కానములును కార్యపద్ధతీయును అనువాదముననే యీ న్యాయసభా ములకెక్కుగుణము నిజముగ కలిగినదనుటకు సంశయముండ జాలదు. ప్రస్తుతపరిపాలనమునందు స్థాపించబడిన కానములు నూతనవ్యాఖ్యానభేదములు కలిగి వ్యవహారపద్ధతులు మిగుల క్లిష్టముగనున్నవి. జనులకి వ్యాఖ్యాన భేదములవలన నాశనమొందుచున్న కార్యపద్ధతులచే భ్రమ జనుచుటవలనను జనులు జూదమాడు రీతిని యెటు భోయి యెటు వచ్చునో చూతమని కొద్దిల కెక్కుల చుండుదురు. ఇందువలన ననేక కుటుంబములకు నాశము కలుగుట ప్రస్తుత న్యాయ పరిపాలనమునందు స్పష్టముగ జూపబడుచున్నది. ఇంగ్లండులోని పద్ధతుల ననుసరించి ఈ కానములును కార్యక్రమము నేర్పరచియున్నాడు. కామరత్నమును సహజగుణము నకు నకాశముచుట్టుకు వివాహము లేర్పడినట్లుగనే పగడిచ్చు కొనుట యనెడు స్వభావ గుణమునకు మార్గమిచ్చుటకై నాగరక సిద్ధినిొందిన సంఘములలో సీటి న్యాయనిర్ణయ పద్ధతులేర్పడి యున్నవని సర్కిట్టు జేయు స్త్రీవేషముగ నెలవిచ్చి యున్నాడు. ఇంగ్లండు నందలి ప్రత్యేక విచారణ పద్ధతినీ గూర్చి నుడువును ఇది యొకవిధమున కాస్త్రీయ మల్లయుద్ధ పద్ధతి యని మరియొక మహావిద్యాయుడు వర్ణించియున్నాడు. ఇటుగా ఆంగ్లేయ న్యాయ నిర్ణయ పద్ధతి అత్యంత యిది కాలము 12 నిమిషముల నగు న్యాయాధికారుల యొక్కయు

15వ వాడుల యొక్కయు నిర్ణయముల ననుసరించి అనేక ములగ వృద్ధియగుచు వచ్చినది. ఈ న్యాయవాదు లన్ని ప్రపంచము నందంతటను కాస్త్ర ప్రజ్వలించు గాని తంత్రీ ముందుగా నివీరిన మించినవా రెవరును లేరు. న్యాయనూత్నములయంద ప్రతిమానప్రజ్ఞ గల యొక బాలివారిచే నీ న్యాయపద్ధతి వృద్ధినిొందింప బడినది. ప్రపంచ మునందంతెక్కడను అంత ప్రాధాన్యము నొంది యంత యుపయోగ కరముగ నుండునట్టి జ్యోతిషపద్ధతి దీని యభివృద్ధి చాలవరకు ప్రేరేపించి యున్నది.

ఇట్టి సందర్భములలో జన్మమంది వృద్ధిగాంచిన, యీ న్యాయ నిర్ణయపద్ధతి సంపన్నముల విద్యారంతులును నగు ఆంగ్లేయ జనులకు చాలవరకు ననుకూలముగనే యుండవచ్చును వీరన్ననో బలవర్తనముగ పత్రికల మూలమునను, యెప్పుడును నను విజ్ఞాపనల సంగీకరింప సిద్ధముగనుండు ప్లామెంటు మహాసభామాలమునను న్యాయనిర్ణేతల వికారచేష్టలను, అసమర్థతను నివారించ గలిగియుండును. ఇట్టి విదేశీయపద్ధతి ననుసరించి రేర్పరచిన విధానము యీ దేశమందలి దారిద్ర్యములును, మాఫియును, అసహాయులును అగు జనవాహుళ్యమునకు యేమియు తగదని పరిశీలన చేయు లెవరును అనకపోరు. కానములు కిచ్చించిభాషయును, న్యాయాధికారుల తీర్పులును, న్యాయవాదులు సభలోచేయు వాదములును యీజను లెరుగకుండుటనునది తమ లాభనష్టములను నిర్ణయింపవచ్చు న్యాయవ్యవహారముల జరుపు విషయములో వీరి సీటి యెంతయంతసంతయుగను, అత్యంత పరాధీనముగను నున్నదియు స్పష్టమవుచున్నది. అయినను కడచినదానికై విచారించుట నిరర్థకము. ఇంకొకటి జరిగినదానిని యిప్పుడు కామరత్నములచేయు. అప్పటికై అప్పటిను సంగీకరించు ప్రస్తుత పద్ధతిజనులను కొద్దిల కెక్కులకు భయపెట్టుచున్నది. ఇట్టి ప్రేరేపణలకు లోబడినది ఉభయపక్షములవారును, వ్యాఖ్యాన రంధికాలమునకంటె దారి యంతయునందు లెరుచుగ నెక్కువ దుస్థితినిబడుదురు. ఇట్టి ప్రేరేపణలను గలిగించునకాశములను సాధ్యమయి సంభవముల కిచ్చించి యిచ్చిటి జనవాహుళ్యమునకు న్యాయమిచ్చుటయందు కలుగవ్యయమును కిచ్చించి.

కార్యపద్ధతులను సులభముచేసి వ్యవహారమును శిశువుగనుగ వూరిచేయుటకునై సవరింపదగిన విషయములనన్నిటిని సవరించుటయే సంస్కరణ ముఖ్యోద్దేశములుగ నుండవలయును. చేయవచ్చు సంస్కరణము ప్రయోజనకరముగ నుండుటకుగాను, దానిని నైపుండిగాక క్రిందనుండి ప్రారంభించ వలయును.

మన వ్యవసాయదారులు

బి. వెంకోబరావుగారు నేలమునుండి ఇట్లు ప్రారంభ పత్రికయందు వ్రాయుచున్నాడు:—

ఇండియా కృషికుల ప్రస్తుతస్థితిని గురించి అనేకులు ప్రాతవదీన యభిప్రాయములు గలవాడై తాము అభిమానించు విషయమునే ముప్పుగలిగింతురు. కృషియందుగల లోపములకు కారణములవివరింపక భ్రమచే ఏవియో కారణములనుకొని వానిని వారించుటయందు తమశక్తివ్యాపారములు వృధావుచున్నట్లు ఇట్టితప్పు అభిప్రాయములు నశింపకుండు సంకలము అభివృద్ధి గలుగు ననుట సంకలయాస్తుదము. ఇటీవల మద్రాస్ ప్రాంతపు ప్రతికాసంపాదకులు ఇట్టిపాఠాటలు అభిప్రాయములు వెల్లించిరి. ప్రస్తుతపు దుస్థితి కృషితంత్రము చక్కగా నేర్పబడక పోవుటచేనని యుపపాదించుచు తమనైకాశ్రయము బయల్పరచిరి. క్రొత్తకృషికళాశాలలవలన గలుగగల లాభములంద్రవీనించుచు కృషియందు శాస్త్రజ్ఞానమింకవికాడ ప్రబలునని నుడువుచున్నారు. వ్యవసాయశాఖవారును, కృషికళాశాలలను లక్ష్యములుగనుంచుకొన్న పరమాదర్శముల వివాదించువారులేరు. అదర్శప్రాయములుగ నుండుటమాని అనుభవమునకు వారియభిప్రాయముల వచ్చుతరి, వాడ ప్రతివాదములకుం గావలసినంత చోటుగలదు. కృషికళాశాల నిన్ను మొన్నటిదిగాదు. నలువది సంవత్సరములకు వైగా నుండినది. నిరంతర ప్రయత్నములచేతను బహుకాలము వేదనపడి తుదకు నైదావేట కృషికాలయొక్క కంధర్వత్వము కాలయందు వేతలు లేకుండుటచేనని మారాత్తుగ అధికారులు గనుగొనిరి. తత్తుణమే తమ యభిప్రాయమును బహిరంగపరచి కొన్ని సంవత్సరములలో వేతలనువహించి రప్పించిరి. ఈ వేతలు యావచ్చుకొని ప్రేమపడుచున్నారు. కృషికాలయంతమాత్రము ఫలముగలిగించునో చెప్పట కింకను వ్యవధి చాలదు. నైదావేట కృషికాల యున్నంతకాలము ఆప్రయోజకులును జ్ఞానశూన్యులునైనవారిని కొందరిని ఏటేట డిప్లోమాలు యిచ్చి పంపిచేయుచుండెను. వీరు తమ డిప్లోమాలుచూపించి రెవెన్యూశాఖయంద దుర్విగమములు సంపాదించుకొని యిప్పుటికిని అచటనే బడియున్నారు. కృషికాలకు చేరియుండిన నైదావేట చేపవలన కృషికులకు కించిత్రయనప్రయోజమున లేకుండెను. కృషికాల సంస్థాపించిన కొన్ని సంవత్సరములలోనే వ్యవసాయశాఖయొ సృష్టాపితయై కృషికాలనే యాధార పరచుకొని కాలము గడపుచుండెను. క్రియమాత్రము సంపూర్ణముగ ననుసారము. కాంతముమై నాలోచించిన నేటికరకును నేద్యగాండ్రకు వ్యవసాయము నిరూపించుటయందు జరిగిన పని నున్న. శ్రద్ధతో నడుగుచున్నాడను. ఇండియా నేద్యగానినిం దించుటయేగాని, వ్యవసాయ శాఖవారు నేద్యగాండ్రకు నిరూపించి వారు అంగీకరింపని దెడ్డినా తెలియునకునా? ఫలాధిక కృషి అని గోదనచేయుచుండిరి. ఆకృషి పద్ధతు లెవ్వయో నిరూపించిరా? ఉపకరణము లెవ్వయో తెలియజేసి వానియూపయోగము నేర్పిరా? ఇనుపనాళి వాడవలయునని చెప్పిరి, గాని వేల్లిలందరు సిగ్గుతర్రాధాంతములుచేసి దేశమంతటను దాని యుపయోగము సాధ్యముగానందున పరిత్యజించిరి. నేలయొక్క స్వభావము, దానికరతలము దానిని నెల్ల గించుటకుంల ప్రాతికూల్యములు, సామాన్యకాతులయెవలకు దగినవేత స్వరకాలములయందు లేకపోవుట, నాకేటిభారము వలన వానికగు కష్టము, లోతుగా కర్రసాగుటకై మాలికుడు అణచుటకు గల శక్తిచాలని వాడగుట, మొదలయిన యాటంకములు చక్కగా విచారించక తమకుం గల కొన్ని యానుకూల్యముల సాహాయ్యమున నిరూపణలు అజ్ఞానమున నేతులను అడ్డులేంపడునట్లు చేసిరి. దక్షిణ ఇండియాయందు నేల 1 క్షేత్రము 1 క్షేత్రములు వై వికీములు. తొలి వానల సుపయోగించు నామ్రముచే, మొదట వానలయొగనే నైవైద్యము, లోతుగాదున్నట్లై మొచ్చువానకు గాచుకొని యుండుటకంటె మేలని యెంచురు. ఈప్రకారము వైద్యము తులంబ్రయోగించుచున్నది. క్షేత్రకాలమునవానలు చాలినంత కురియుటలేదు. వైద్యులకు నీరు అత్యవసరమయిన మొచ్చు, వాడ కనినదన పత్రికలు పలమారుచుచు మండినిగాని నర్వదా చేస స్యాభిమున నుంచుకొన్న ప్రతి

మ్యానేజరును కర్షణపాతా మరీయోకాగణపా తక్కువ పంటలకు గాగణముగ జెప్పుచుండెను. ఇంతకువైది సరియైన నిరూపణ గలముగా నెచట జరిగిన నేనెరుగ. ఇనుప నాళిలు ఉపయోగమును మనస్సుల నాటునట్లు నిరూపించుట కిదిచాలానా? ఇతర కృషిసంస్కారములును ఇంతటి దశలోనే యున్నవి. పశువుల సంకలయందు వైతులు మంచి పశువుల ప్రదర్శింపక పోవుట దృష్టికొను భయము చేసని చెప్పుచున్నాడు. ఇది కలగజ్ఞము. సంతలయందు నాకుకొంత అనుభవము గలదు. స్కూలుకు ఏర్పరచువారు ప్రదర్శకులకు దగిన ప్రాతాహము కేరీలు లేదని నాకు దృఢమైన నమ్మకము. పశువుల సంతదారుల యానుకూల్యము లిందుకైన నాలోచించుటలేదు. పాదోషికములు లభించుట దుస్థరము. గాని దానికై ప్రయత్నము చాలవ్యయకరము. ప్రదర్శకుడు సంత గ్రామమున మూడురోజులుండి సుమారు 75 లు కర్వులెట్ల కలయును. సంప్రదేశమున లేనిపోనియధికారము సాగించు చిల్లర కార్ల ద్వారా కాలేదు లోపడవలయును. పశు స్వాములకు పశువుల కన్న కెక్కుడు గౌరవము దక్కుటలేదు. ఆర్యా పాదోషికము వచ్చునను నా? యున్నంత మాత్రముననే తగిన వ్యయము చేయుటకు, రైతులు ద్రవ్యవంతులై యున్నారా? ఉత్తయోగ్యతా పత్రము లిచ్చినయెడల అవి యెందుకు గరగావు. ఇదిగాక సంతకు వచ్చు మంచి మంచి పశువులు అమ్మకమునకై వచ్చుటలేదు. ఏలనగా సంతలలో కన్న ఇతర చోట్ల అమ్మిన మంచి భరవచ్చును. సంతలకు మంచి పశువుల దెచ్చినయెడల అచ్చటికి వచ్చు గొప్పగొప్ప వారు పశువుల గొనవలయునని సంత దారులను అమ్ముడని బలవంత పెట్టుదురు. వారు అసభిజ్ఞులు గనుక మోమోట పడి అమ్మకలసి వచ్చును. అందుచే తక్కువ ఖరీదులకు మంచి పశువుల పోగొట్టుకొనుచున్నాడు.

రైతులు అగ్నివిష్ఫోలనియు వారికి జీజ్జాస శూన్యమనియు వాదించుచున్నారు. ఇంతకంటె భ్రమ వేరొందు లేదు. నేను, లేనీ చేయచు 10,000 గ్రామముల యందలి రైతులను జూచియున్నాను. ఆదాయ కరమని స్పష్టముగ నిరూపించిన వెనుక గలపోవినది రైతు నొక్కనికైన జూచి యెరుగను. రైతులు నిరతరు లనుమాట నిజము. కష్టించి చదివిన వారికి కొంతవరకు మెచ్చు వారి యందు సహజ బుద్ధి స్పష్టము వారికి గలదు. ఆదాయకరమా కాదా అను సంశయమే రైతులకు వాదించును.

ఇరువది సంవత్సరములక్రిందట వేరుకెనగ నైరచేయుచుండిన వారు 2 హెక్టార్లనుండిగనండిరి. ఇప్పుడు ఆదాయమని తెలిసి పోటీలమీద మొచ్చు మొచ్చు భూములు వేరుకెనగ నైరకెట్లు చున్నారు. నెరకురసము పిండుకుట ఇనుప గానుగ నుపయోగించుట రెండవది. ఇప్పుడన్ని చోట్లను ఇనుపగానుగనే యుపయోగించుచున్నాడు. కాన వైతులనై నేరము మోపుట ఆద లేని బోగముది మద్దెలకై మొక్కెట్టికేరీ యగును. వ్యవసాయ శాఖవారు తమ నిరూపణల వలన లాభము గలుగునని పుష్టముగ జూపిన యెడల రైతుల మూర్ఖము హాపంచలై పోవును. ఇప్పుటి రైతులును పూర్వులకుంటె మిక్కిలి వివేకవంతులుగ నున్నారు. రైతులకువేయు నిరూపణలు ఇంకను అతిశయము చేయించి లాభము గలుగునవిషయము వారి మనస్సున కెక్కునట్లుజేయక తమ లోపముల ప్రిపుచ్చుటకై వ్యవసాయ శాఖవారు రైతుల యజ్ఞానమును వికల్పము వికల్పమును ఉద్దేశ్యపించుచున్నారు.

ఏలూరు పురమండలము.

[ఏలూరు పురవాసియొద్దనుండి] ఏలూరు కృష్ణామండలములో యందులకువారి పట్టము. ఆయాదిమధ్య కృష్ణకాలవ యొక్క సాగును దూరు. గ్రామవాసుల కష్టములే యెక్కువగా నున్నాయి. ను 1894 కలి సంవత్సరమునకు 3 లేక 7 మాసములు నీరులేక యెయుండును. దారికిరక్తికలను చిన్నకృష్ణములు, యిండ్లవారులు గలవు. అది రెండువందలకై వలంకింపవలెను. ఆకంకెలకు మధ్యప్రదేశమున పునంచినము "ట్రాక్టోహాలు" లదు. కానికేవలకు ముగ్గునిపల్లె యాభియెన్న జేమి. చెట్లమీద మార్యదస్త్రమించు మయమున వాయవ్యము. పునాడి, పురమండలము నెరుకూర్చుండి వేయి, కిచ్చి ఒడంబురు సాదాకొట్ట ప్రాకుమకుల చే నేము మిక్కిల వో యనునటల కలకల నములు చేయుదురు ఆయాననే ముగ్గువాటికి నననముద్రవ్వని పూవంక పోవుమంది:—

గృహముల కల

వివిధ మేధావులారాధర ప్రభాకరుం దేవునిగిరికై చుచుండ మెల్లగ మలయ మారుతము లీన, కాలవగట్టు సోపానములపై నిద్రింప మనఁజాలు కూర్చుండి యిటుల సంభాషించుచుండెరి. వారిదుస్తులను బట్టిమాడ నొకరువిద్యార్థి, రెండవవారిచేతిలో నన్నుని బెర్రము; నెత్తిమీద 'శైలకాపు, కంఠకుసుఖోదనములు. ఏవిగాకూర్చుండుట, స్త్రీదరనిచూచిపుచ్చుచువి.

విద్యార్థి:—ఆకాలవమనఁజేలి యిట్లు పురమందిరమునకు వచ్చి చివర కీర్తిశేఖరైన పుణ్యమూర్తులగు కృష్ణరాజుగారిది కాదంటే? ఆయన చాలమంచివాడు. ఎంతిడబ్బ యిచ్చాడంటే! అంతటి బుద్ధి యిప్పటి స్త్రీ...అయ్యో! ఉన్నదివాగు చేస్తే యిచ్చినంత ఫలము;

స్త్రీ:—ఏమిటో చెప్ప—మళ్ళీ ఆగుతావే—కృష్ణరాజు గారు పదివేలు యిచ్చినారు—తియ్యారో?

విద్యార్థి:—నానాస్థానాధికార యిచ్చినారు—మోసేవారు—చూపారు, తిరిగియు యిచ్చినారు—మిస్టేషన్లో? ఏమి?—నా సారక అన్నారావు గారు యిచ్చిన రు 1500లు నెట్టి బెయ్యదును?—అని పురమందిరము చేతికి ముంత యిచ్చినారు. అంతేనా?

స్త్రీ:—అవును శేషమంద కర్మకావా; యేమిటి—సాయంతకాలము విక్రంతియంటలు వస్తూ? యిక్కడేకాదు. ప్రతి పురమందిరములోనూ, పున్నాయి. అటుల లేకపోతే దేహాగోష్ఠము చెడుతుంది.

విద్యార్థి:—నేను కష్టనకు. నీకరి చూచి వారు వారిచూచి వారుచేసినారని మీరు, మీరచేసినారని వారు పులిని చూచి కక్కివాత శైలకాపుట్టు—ఆ—నాతో. నిజముగా—కాకపోతే యిందులో లాభమేమిటి—దేహాగోష్ఠము నిచ్చునా? ఒకప్పుడు ఫుట్, ఫుట్, మరి బంటిని బొడుస్తూ యొక బెడఖగ్గు పెట్టెదము. స్త్రీ మరుతుండి యిప్పుడే దిగివచ్చినారా? యిది చాలి ప్రత్యేకమా? పైటయాడుట కష్టమా?

స్త్రీ:—ఏమి చేయమంటావు, యింకా పుస్తకములా? అటుల ఆయినాయా?

విద్యార్థి:—చూచినారూ రాజమండ్రి, బందరులో యెంతి లయిబ్రరీ వున్నదో. పుస్తకములు, యింగ్లీషుపుస్తకములు. వాస్తవ్యులకు ఎన్నో పుస్తకములు.

స్త్రీ:—అచ్చేవారు వుంటేనే ఎన్ని ఆయినా వస్తాగా—

వి:—ఇచ్చినది చచ్చి కచ్చినాయా? యిస్తానన్న వారిని అడిగినారా? యేమిలేదు—శ్రీ సోమంచి భీమశంకరము గారు యిచ్చిన ఎన్నెన్నో కేడిమా యేమైనది? దాసువాడిస్తామనిన అన్ని పుస్తకములు పుచ్చుకొన్నారా? అంతేనా? తప్పున్నదా? పుస్తకమింక కుంటి నిల్చోతోంది. పోయిగా—చయము లేకుండా! ఎన్నెన్నో చూచెదమన్న వ్రాత కాగితములుంటవి.

స్త్రీ:—మామగారు వారికిమిలే - పిల్లవాండ్లవస్తే యేమియింక?

వి:—ఏమిటా—సిక్స్-సిక్స్-పిల్లలువస్తే యెవరో స్త్రీదరుంటావునుటలు పూడెంట్లు కొనుట లేదు స్త్రీదక్షిణులు గెటో పుట్ట ఆన్నాడు; ఇదియేమి న్యాయములు, వాస్తవ్యులకు తెప్ప సరికా, యెవరైనవస్తే రావద్దంటాయా? మీరు పిన్నలు కానిదే పెద్దలయినారా?

జూబులు.

I

అంగీకార సంస్కరణ కతులు.

ఆయాగ్రా. ఆంధ్రపత్రికాని పత్రికా రాజములు సాధారణముగా నలంకరించు పట్టణములలో; బ్రహ్మత కాలమున వంగవో లగ్రాగ్రాత కేసించినది. మొన్న గుంటూరుమండల సంఘ సంస్కరణ కథలు గరిగిపట్టి నుండియు ప్రఖ్యాతముగా సంపాదక గోయినను కాకపోతే వలెనే సంస్కరణలయియు ప్రాగ్యాచారపరాయణ. లనియు రండుతెగ లేవడినవి. వారికి మీరిక వైషమ్యములు మోర్చయినవి. సంఘ సంస్కరణకథ జరిగిన మరునాడే సనాతన ధర్మసభ జరిగినది. అందు జరిగినవిషయములు నిట్లక యొకరిద్దరు కోపముతో లేచి దెప్పకొటవరకు వచ్చినది. కాని యాగిగోయినది. వారు సంఘముగా పత్రికలకు వ్యాసములువ్రాయు అంగీకరిక 'రె'తా'లే నేయుటయే ముఖ్యంక పీఠలలో నెచ్చట జూచిన నాంధ్రపత్రికను విషయమును చెప్పించువారే. ప్రాతకాల కి నెచ్చటను పిన్నలును తపాలకచ్చేకద్ద తోతు బయటవచ్చునా యని కని

నెట్లుకొనియుండును. అతడువచ్చి పత్రికనీయంగ నేయొక్కొక దాని దట్టు పదులెరువదులుగా మూగుదురు. తమ తమ వాక్యార్థమును జూపుదురు. ఇంట్లకేగుదురు. కాని యాయనాద్దంబునం బడి మనవంగవోల్పరవాసులు మండల సభలో జరిగిన యాంధ్రరాష్ట్ర తీర్మానమును మఱచిపోయి నట్లున్నారు. ఉట్టికెక్కలేనవృత్తి స్వగ్రమున కెట్లెక్కనవృత్తి గ్రామములోని జనముల వారింపలేని పీ రాంధ్రరాష్ట్రము నెట్లువదయుదురో? ఈయనకతులవారిలో నొకరియైన శాంతము వహింపగాదా. రెండు చేతులతో దట్టిన శబ్దమగునుగాని యొక చేతితో నట్లుగునా? కావున నీవంగవోల్పరవాసు లాంధ్రద్యమమునకై పాటుపడువార లేర; యాంధ్రరాష్ట్రము కావలయునని కోరువారలేని ఈచిన్నతగవుల గట్టిపెట్టి శాంతమువహింతురు గాక. లేనిచో నాంధ్రదేశమండెల్ల చాలింప కీర్తి వహింతురు గాక.

పురవాసి.

II

నరీశుల్కములు—నూతనమార్గములు.

ఆయాగ్రా. కొంతకాలమునుండి వరశుల్క పిశాచము మనదేశమును బాధించుచున్నది యందరెరింగినదే గదా! ఈ పిశాచమును పోగవోలనలేనది అ నేకులు ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. నగలందు తీర్మానములు నేయుచున్నారు. తీర్మానములతో లేనివి నొందక ప్రమాణపత్రాలపై సంతకముల సహితము గొనుచున్నారు. ఈ సంతకములజూచియు తీర్మానములం గని యున్నే హాలి మున్నగు వంగదేశపు టువివలదర్శరణవార్తల విని దేశము చలించుకట్టుండుట గమనించుచు ఈ పిశాచము మేరదాటకున్నదిని యనేకు లెంచియుండిరి గాని యివన్నియు మెరమెచ్చు లనియు ఆపికాదమే మరింత సుందరరూపమున వెన్నెలవచ్చినదియు గుర్తెరుంగరు. సభలయందును తదితర బహిరంగసభలయందు వరశుల్కము నిషేధమని నుడువకున్న తోడివారు మాపింతురనియు విరుద్ధాభిప్రాయముల నెల్లడి చుటకు తగినంతసాహసము లేకయు, తీర్మానముల నామోదింపెదరు గాని హృదయ పూర్వక సమ్మోదమువలన గాదు. అందుననే కొందరు మహాపురుషులు చాలున శుల్కములం గని మేము శుల్కముల గొను వారము గా ముందురు. మరి కొందరు కన్యావాత స్వేచ్ఛమై నొసంగిన మేమేమి నేరుచుండు. మరికొందరు కర్మశుల్క తీర్మానము తిరస్కరింపక ధనముగొను కెట్లని పన్నుదలకై విచారించుచుండుదురు. వరుడు గొనినగా వరశుల్కముండ. కాన వరశుల్క నామము నాంధ్రదేశక ధనము ప్రహింపకెట్లని యాలోచింప జ్ఞాన సంపన్నులకు స్వగ్రులు దొరకవా? వారిలో నొక్కదాని రెండు బొంబువచ్చెద. "పుచ్చుకొనదలచిన వెకమునకు కన్యకు నగులు చేయించి కన్యాగాన కాలమున వారితో కన్యాదానమును గొనట." సాలంకర్తకన్యాదాన మని గదా పెద్దలు చెప్పరి సాలంకర్త శబ్దమును సాధించగా నూతనమార్గము స్ఫురించెను. వరదక్షిణాస్థానమునుండి కన్యాలంకారాస్థానము నకుమాన్వితీర్మానాతిక్రమణిదోమము పోయెను. ఆహా! యిది గదా మన విశ్వకలని ఫలము. వరశుల్కగ్రహణము లేకయే వాంఛిత ధనస్వీకార మబ్బుచున్నది. ఈ యుపాయమునే మరి కొందరు కొద్దిగా మార్పునేయుచున్నారు. సకము నగల దూపమునకు తక్కిన సకమున కెల్లపేర బ్యాంకులందునిచి పిల్లవారి యిచ్చవచ్చినపుడు వెకము గొనుటకు తగు వనతులతో నేర్పాటులు చేయబడును. ఇందును ప్రధమమున వరున కియ్యనందన వరశుల్కనామము సాధకముగాదు. కన్య కిచ్చినందన కన్యకు స్త్రీధనమాయెను. కాని భర్త పూర్ణాధికారకర్త యగుట వెకమును గ్రహించిన దోషము గానెరదు. ఈ విధమున వరశుల్కనామము నశించినది గాని కన్యాదాతకు ఖర్చు లేప్పలేదు. బాధయు లే ప్పదు. ఎక్కడు కట్టు మిచ్చెనను గోరముకూడ దక్కుటలేదు. ఆహా ధనమునందెంత మహోన్నతమున్నది. ఈధనమునకై గదా మనజ్ఞానబలమెల్ల వెచ్చించి యిట్టి పన్నుగడల బన్నవలసె. కాన ధనకామము జనులకుండు దనుక పోశుల్కములు క్షీణించుట దుష్కభమని తోచుచున్నది. నియమమునకై సర్వమును ద్యజించుకాలము మనమోందవ జాలి కింకను గాకున్నది. మనకు నిశుమనీతి యెంతదనుక నల వదలో యంతదనుక నీవిశాల విశ్వమునవకోటియందు మనము హౌస్థితియందుండక దప్పదు. సంఘసంస్కరణల మనియు, ముందంజవేటితి మరియు అగ్రశతాబ్దము నుండి విగ్రహింతు నోయాంధ్రరాష్ట్రదరులారా! మీరిట్టి చిన్న కార్యమునందే కార్య భాగులు గాఁజాలకున్న ఆంధ్రోద్యమాది ఘనయుద్యమముల నెట్లు నిర్వర్తించెద? పూనడ, కార్యదీక్షగనుడు, కుతర్క

ముల వదలుడు, మనఃపారిశుద్ధ్యమును సంపాదించుడు! ఆంధ్ర లోకమునగూడ న్నే హలతాదేవుల బుట్టింపకుడు! ధనమిదంబక త్తనెడు సాశ్వాత్యదగ్ధముల, మునుంగక ఆర్యసంతతి గోరవమును కాపాడి వివాహవైశ్యల్యమును గాపాడుడు!

వెలగపూడి సుబ్బారావు.

III

దక్షిణ కాశీ-ఉత్తరవాహిని.

అయాగ్రా. ఈ కీర్తి కక్రింద దేవరకోట నివాసియుగవా రొక కి నెల 13 తేదిన మీ పత్రికలో ప్రచురించిన సంగతులం జదివి తిని. దక్షిణకాశీ అని పిలువబడు నీ కదలిపురమునకు - తక్షక ప్రతిష్ఠయని జెప్పబడు దుగ్గా నా శక్త్యరస్వామి వారి దేవస్థానమును బట్టియు - కృష్ణాచరి అంతకుపూర్వము ప్రాచీనగా పారి అచ్చట ఉచీచిదిశకు మారుట వలనను నీ త్తేత్రమునకు విశేష గౌరవము వచ్చినట్లు చెప్పబడినది. ఈ కారణముననే పరమనం దభిలాష గల పెద్ద లిచ్చటకువచ్చి నదిలో స్నానముచేసి స్వామిదర్శనముచేసికొని కృతకృత్యులగుచున్నారు. ఈ ఆలయమునకు దేవరకోట జమీన్దార్లు ధర్మకర్త లయ్యున్నారు. ఆ వంశస్థువా కి దేవస్థానము సూపదీపనై వేద్యములకును, దేవాలయములో వేదపారాయణకును, మరి యితరనపు కరీలకును, ఈనామల నిచ్చి యున్నారు. భూముల ననుభవించుచు దేవస్థానపు పనులయంద దృఢదమాపి అర్చకులును వేదాధ్యయనపరులును- తమ పుత్రులను అంగ్లేయభాష జదివింపించుచుండిరి. మరికొంద టితరవృత్తుల నలంబించియు స్వామికార్యములు చక్కగాజరుపనందున భూములను ధర్మకర్తలు స్వాధీన పఱచుకొని రొక్కము జీతములు- పడితరములులిచ్చి స్వాధీన కార్యములను నెరవేర్చించు చున్నారు. నాగగుండమనే పుష్కరిణిని బాగుచేయించియున్నారు. దేవాలయము మర మత్తును చేయించుచున్నారు. ఇంకను చాలమరమత్తులు జరుగవలసి యున్నవి. ఇట్లు ప్రమేయములకు భూముల నిచ్చిన యీ జమీందార్లు ఏకాగ్రణమునో ఉచ్చవములకగాను భూముల నేర్పాటు చేసినవారుకారు. ఉత్సవములు తక్కిన వా ని యం త ప్రాముఖ్యములు కావని యో లేక వారీస్వంతస్వామ్య వ్యయపెట్టి యుత్సవములు చేసువచ్చుననియో వారి కేవలసతీయ యేర్పాటు చేసినవారుకారు. కాని జమీందారు గారు యితర ఫలములయందున్నను ప్రతి శివరాత్రికిని సుమారు 15 మణుగలు (ఇప్పటి ధర రు 240లు) నేనినిస్వామియెదుట గచ్చుకుండములో పోయించి జగజ్జ్యోతి అనుపేరిట వెలిగించెడివారు. ఈ సంవత్సర మెందుకు జరగలేక కాగణము తెలియదు. ఏనియో విశేష కాగణముండి యుండు శివరాత్రికి ఇచ్చట బ్రహ్మోత్సవము గనుక ఆమరు రథోత్సవముజరుగుటయును, మామూలే అయియున్నది. అయినైపు రథములు దక్షిణాది రథములవలె దేకికర్ర ఖమ్మో చేయబడిన మిద్దెరథములు కావు, ప్రతి సంవత్సరమును తాటిపల్లెలు, వెమురు, వానము, తాటినారలు, పెంకాయ త్రాడు వీరితో కట్టుదురు. పిమ్మట దీనిని రంగుగుడ్డలతో అలంకరించుదురు. పిమ్మటఉత్సవ కాలమందుమో జరుపున్న మేజ స్త్రీట్లు సభముయొక్కయు దాని సామగ్రియొక్కయు, బలముచుగూర్చి డి.పె.దెల్లియు. వారి సర్దిశిక్షేటు దాఖలుచేసినగాని రథములీయ వీలులేదని చెప్పటయు సభముయొక్క కట్టడమంతయు పూర్తిఅయిన పిమ్మట మాచిగాని అట్టి స్త్రీశిక్షేటు నీయవీలులేదని డి. పి. దెల్లియువారు చెప్పటయు, తుడకు వారి అనుకూలము వె బడిరిగించుటయు మామూలేనవి. ఇట్టి ఆశ్చర్యంతరము లేల యేర్పడినవో తెలియదు గాని వీరిని నివర్తించేకొను వీలుమాచి జమీందారుగారు గట్టిమిద్దెరథము నొకదానిని కట్టించిన వీలుగా నుండును. ఈ సంవత్సరము పుత్సవము జరుపలేదనే మీకరీస్సాండెంటు వంటివారి ఆదర్శము పోగొట్టుట కీ సంవత్సరోత్సవపు ఖర్చును, అవశ్యకమైన యొకముందు సంవత్సరపు ఖర్చునాకూడా పెట్టి ఒకమిద్దెరథమును కట్టిన దేవుని కెప్పుడు నువయోగ కరముగా నుండగలరు. వారికి ప్రతిసంవత్సరపు సర్దిశిక్షేటు బాధయును తక్కువలదు. ఒకప్పుడు కలెక్టరువారు భూముల ఆదాయము దాని వ్యయమునుగూర్చి లెఖిలు లెప్పించుకొని స్వస్తి వాచకము కుగాను యేర్పడిన భూముల ఆదాయము దేవస్థానము మరమ్మతు కింద నుపయోగపరుచుట సరికాదని యినాములను రిజిస్ట్రారుచేయుటకు బోర్డువారికి వ్రాసిరి. వారు దేవస్థానము యొక్క మంచీకొరకు ధర్మకర్తలకు అనుకూలమని తోచిన ప్రకారం ఆదాయమును ఖర్చు పెట్టవచ్చునని ధర్మకర్త గారు చేసిన పనిని అంగీకరించిరి. పయన చెప్పిన సంగతులను పట్టి ఏకాగ్రణమున యిప్పుడు దేవస్థానపు కమిటీవారుగాని మరి యితరులుగాని ప్రమేయము పుచ్చుకొను నవకాశముండదుగాని యీ సమాధానము మాత్రము జమీందారుగారి ఉత్సవములు చేయకుండ సరిపుచ్చుకొనుటకు వ్రాసినది కాదు. దేవస్థానములు ప్రజలయొక్క ఆముష్మిక సాధకములగు నేర్పడినవి. అందుకు కొంత విహిక తంత్రములు కూడ కలిపిన గాని చిత్తములు ప్రసరించదు. కావున నీటికి—ధర్మములకు విరుద్ధములేని కార్యములతో దేవతాయుత్సవములు జరుపుట అవశ్యకమని యెంచి ఏదేట నీప్రకారము జరుపుట ఉచితము. ఒక హితవాది.

క ఫ హ రి.

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0. వి. పి. సహా రూ. 1-4-0.

దగ్గు శ్వాసకోశములందు బలహీనతవలన ఏర్పడును. ఇది అనేకవిధములు. శైత్యమువలన ఏర్పడిన దగ్గు, శీతకాలమున ప్రబలింపచు దగ్గు. శ్వాస కోశముల నూత్న నాళములందు ఏర్పడుదగ్గు. ఉబ్బ సము, క్షయదగ్గు. దగ్గుకు సేవించవలసినమందు దగ్గువిధమును బట్టియుండును.

క ఫ హ రి చూర్ణము.

చిన్న డబ్బీ 1-కి 0-8-0. (6 డబ్బీల మందు గలది) 1-కి వెల రూ. 2-0-0.

ఈ చూర్ణము నవమూలికలచే చేయబడినది. దగ్గు, ఉబ్బసము, కాసవీస, శైత్యజ్వరము మొదలగువానికి మిగుల ఉపయోగించును. దీని-వెంట నుంచుకొనుట నుంచీది.

క ల రా సూత్రము.

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు వెల రూ. 0-6-0.

కలరా ప్లేగునలెనే ఒకవిధమైన అంటుజాడ్యము. ఇది గాలియందు నీటియందుపరమాణువులైన విష పురుగులు చేరుటవలన గలుగును. తగిలిన వెంటనే మందును తినుట అవశ్యకము. కలరా యున్నచోట నీటిని కాచిత్రాగుట యుక్తము.

గ్రహణిమాత్రలు.

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రూ. 0-8-0 వి. పి. 0-12-0

రక్తవిరేచనములు, బంక విరేచనములు, జగట విరేచనములు, అజీర్ణ విరేచనములు మొదలగునవి ఈ మాత్రలను మూడుపూటలు సేవించినతోడనే నిలిచిపోవును. వీనిని పిల్లలకుకూడ వాడవచ్చును. గుణము వెంటనే కనుపడును.

మూల శంక కు తైలము.

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-12-0

మూలశంకవలన ఆసనముదగ్గర చర్మము పుబారి క్రమముగ చిన్నచిన్న మొలలు ఏర్పడును. ఇది పైత్యకోశపు మందతవలన (Torpid liver) గలుగును అతికాక, బడలిక, విశేషకాలము ఒక చోట కూర్చుండుట, మలావరోధమువలన బహిర్దేశమునకు పోయినపుడును షితర సమయములందు రక్తముపడును. విషవక కొంతకాలమువా దిన మూలశంకరోగము తగగలదు.

గ జ్జి కి తైలము.

వెల డబ్బీ 1-కి రూ. 0-3-0 వి. పి. సహా 0-7-0.

గజ్జి, చీడ శరీరమంతట వ్యాపించి ముఖ్యముగ చిన్న పిల్లలకు విశేషశాధన గలిగించుచున్నది. ఈతైలమును నాలుగుపూటలు రాచిన తప్పక పనిచేయును.

కుష్టుకు తైలము.

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-12-0.

ఈతైలము పొడలు, బొట్టి, వెలుపు, నలుపు, కుష్టులకు రాయుటకు ఉపయోగించును.

చుండుకు సూనె.

వెల సీసా 1-కి రూ. 0-6-0 వి. పి. సహా 0-10-0

ఈ సూనెనురాచిన చుండు, పొట్టురాలుట, జల, గోకుడు పుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన వెండ్రుకలకు హానిగలుగక చక్కగ జెరుగగలవు.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రేరిరోడ్డు, బొంబాయి.

అమృతాంజనము డిపో, నెం. 9, జహంగీరువీధి, చెన్నపట్టణము.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు లోకవిఖ్యాతమైన పరమామృతము.

AMRUTANJAN

A SOVEREIGN REMEDY.

FOR

Head-Ache, Rheumatism Neuralgia, chest Colds, Sprain, Stiff joints, Dislocations, Skin diseases, Toothache, Backache, Cuts, Bruises etc.

PRICE ANNAS EIGHT ONLY.

FREE SAMPLE FOR ONE ANNA STAMPS.

RINGWORM OINTMENT.

Positively Cures Ringworm and Dhobi itches in three applications.

PRICE ANNAS SIX ONLY.

Aromatic Tooth Powder.

Cleans Teeth, Stops Bleeding, hardens gums, Taste pleasant.

PRICE ANNAS TWO ONLY.

CAN BE HAD OF ALL CHEMISTS & DRUGGISTS.

Amrutanjan Depot.

109, FRERE ROAD, BOMBAY. 9, JEHANGIR STREET, MADRAS.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రేరిరోడ్డు, బొంబాయి. లేక నెం. 9, జహంగీరువీధి, మద్రాసు.

వ జ్ర గు ల్లి క లు.

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు, ప్రాణమునకు రక్త పుష్టియు, నరపటుత్వమును కారణములు రక్తపుష్టికి మంచి ఆరోగ్యము మూలము ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీరవ్యాధియమమువలనను, జీతేంద్రియత్వమువలనను గలుగును. వ్యభిచారము, సుఖ రోగములు, దురభ్యాసములు, విశ్రాంతి లేకుండుటయు, ఆరోగ్యమునకు హానినిజేయును దీనివలన శుక్లవర్ణము, స్థలనము, శక్తిలేకుండుట, అగ్ని మాంద్యము, భయము, కంపము, చురుకుదనము లేకుండుట మొదలగునవి గలుగును పైజబ్బులకు వజ్రగుల్లికలు వజ్రాయుధమునంటివి

దీని వెల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0

వండ్ల పొడి.

చంటిసెప్పలకు దివ్యోషధము. సువాసనగలిగి ఉండును. సర్వసామాన్యముగవాడుటకు దగిఉన్నది డబ్బీ 1-కి వెల 0-2-0, 12-కి రూ. 1-2-0.

సుఖభోగి తైలము.

అన్నివిధముల ప్రణాములకును, కొరుకు పుండ్లకును ఈ తైలము ఉపయోగించును. ఈతైలమును రాచిన పుండ్లు మానును. లోపలికి మాత్రలను తినవలయును. అన్ని గాయములను మాన్పును.

డబ్బీ 1-కి రూ. 1-0-0. వి. పి. సహా 1-4-0

అమృతాంజనము డిపో,

నెం. 9, జహంగీరు వీధి,

బాట్లపూక, మద్రాసు.

జ్వర హరి.

సీసా 1-కి వెల రూ. 0-12-0.

జ్వరము శరీరమునందు రక్తభేదము, రక్త గతిభేదమువలన గలుగును. సాధారణముగా నీటి, గాలి, స్థలపునూర్పువలనను దేహమునకు గాసి వలనను జ్వరమువచ్చును. జ్వరహరిని అయిదు పూటలు సేవించిన తర్వాతవిషపు జ్వరములు, చల పురాణజ్వరములు మొదలగు సమస్తజ్వరములు మానును; కొద్దిదినములు సేవించిన శరీరము యధాస్థితినిజెంది ఆరోగ్యము గలిగియుండును.

అమృతాంజనము డిపో,

109, ఫ్రేరిరోడ్డు, బొంబాయి.

బొంబాయి.

కుచ్చీలు, మంచములు, బీరువలు.

మానవ మాయంతో కలసింపించు సామానులన్నియు సులభస్థితియందును వ్రేరును. చెన్నపట్టణములో మాకింట్ల చివుకగా నమ్మువారు లేరు.

మదత కుచ్చీ	1-కి	1-2-0
కాక్ వన్ కుచ్చీ సాదా	"	2-2-0
డిటో చేతులుగలది	"	3-12-0

ఇనుపమదత మంచము కాక్ వన్ గలది సింగిల్ బెడ్ డిటో స్ప్రింగుది బ్ల బావున మట్టకం స్ప్రింగు పొట్లపొగొట్టిన స్ప్రింగుతో బావు సయితియగుల ఇనుపమ (సింగిలు) గాదేశమందు ఏ

బీరువలు 8x4 అడుగులు చిమందు డిటో 5x8 23-0-0 డిటో చేతులుగల పవకకుచ్చీ అనే సోఫా కుచ్చీ చేయి సను. క్యాటలాగులో అనేక సామానులు చూడవలసి వారికి పంపెదము.

పి. ఎస్. పొన్నుస్వామి, చురుకు ఆలాగుననే కాపినట్లే చేకర్పు 41/42 రాల

లనన, రాజయ మార్పుల కల ను రాశ్వర్యసింహు చేయుటవలన

